

Lovforslag nr. L 152. Fremsat den 29. januar 2004 af udenrigsministeren (Per Stig Møller)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

§ 1

I lov nr. 963 af 9. december 1992 om Danmarks tiltrædelse af aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som stk. 2 og stk. 3:

»Stk. 2. Aftale af 14. oktober 2003 mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Hellsenske Republik, Kongeriget Spanien, Den Franske Republik, Irland, Den Italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriget Nederlandene, Republikken Østrig, Den Portugisiske Republik, Republikken Finland, Kongeriget Sverige, Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland (medlemmer af Den Europæiske Union) og Republikken Island, Fyrstendømmet Liechtenstein og Kongeriget Norge (EFTA-landene) og Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet (de tiltrædende lande) om deltagelse af Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet (de tiltrædende lande) i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde kan ratificeres på Danmarks vegne.

Stk. 3. Regeringen kan indgå tilsvarende aftaler om andre landes deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde i forbindelse med de pågældende landes optagelse i EU.«

2. § 2 affattes således:

»§ 2. Vedkommende minister kan fastsætte bestemmelser om fravigelse af lovgivningens krav om indfødsret, bopæl, hjemsted, oprindelse, bestemmelsessted, etablering og lokalisering i eller uden for Danmark eller EU og om fravigelse af pensionsberegningsbestemmelserne i lov om social pension samt regler om konsumption af immaterialrettigheder, i det omfang dette er nødvendigt som følge af Danmarks forpligtelser efter de i § 1 omtalte aftaler.

Stk. 2. Vedkommende minister kan fastsætte bestemmelser om, at produkter m.v., som er godkendt til markedsføring m.v. i lande, der er omfattet af de i § 1 omtalte aftaler, ikke kræver godkendelse i Danmark, i det omfang dette er nødvendigt som følge af Danmarks forpligtelser efter de i § 1 omtalte aftaler.

Stk. 3. Endvidere kan vedkommende minister fastsætte bestemmelser om fravigelse af lovgivning, der indeholder rettigheder og forpligtelser eller andre byrder, herunder regler om lovvalg, der efter EU-retten tilkommer eller påhviler personer, selskaber m.v. fra EU-lande, således at lovgivningen tillige omfatter personer m.v. fra EFTA/EØS-lande, i det omfang det er nødvendigt som følge af Danmarks forpligtelser efter de i § 1 omtalte aftaler.«

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 4. Loven gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven gælder for Grønland kun i det omfang, som følger af EF-traktatbestemmelserne ved Grønlands udtræden af EU.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet undertegnede EU's tiltrædelsesakt den 16. april 2003 i Athen og vil efter planen blive medlemmer af EU den 1. maj 2004.

I henhold til EØS-aftalens artikel 128 skal enhver europæisk stat, som bliver medlem af EU, søge om at blive part i EØS-aftalen, som er den aftale, som udstrækker EU's indre marked til også at omfatte Island, Norge og Liechtenstein. Vilklarene for en sådan deltagelse fastlægges ved en særskilt aftale.

EU's nye medlemslande søgte formelt om at blive parter i EØS-aftalen, efter at udvidelsesforhandlingerne med EU blev afsluttet på mødet i Det Europæiske Råd i København den 12. – 13. december 2002. Derefter blev EØS-udvidelsesforhandlingerne indledt den 9. januar 2003 og varede frem til den 3. juli 2003. Aftalen blev undertegnet med datering den 14. oktober 2003. Den skal herefter forelægges alle aftaleparter til ratifikation eller godkendelse. Den skal efter planen træde i kraft samtidigt med EU's udvidelse, d.v.s. den 1. maj 2004.

EØS-aftalen, som er indgået i henhold til EF-traktatens artikel 310, er i EU-retlig forstand en såkaldt blandet aftale. Da aftalens substans henhører under såvel Fællesskabets som de enkelte medlemslandes kompetence, deltog såvel EU's enkelte medlemslande som Kommissionen i forhandlingerne. Kommissionen forhandlede på grundlag af et mandat givet af Rådet. EU's nye medlemslande og EFTA/EØS-landene – d.v.s. Island, Norge og Liechtenstein - deltog som selvstændige forhandlingsparter.

Hovedformålet med forhandlingerne var at gøre de bestemmelser, som gælder for økonomisk virksomhed og samkvem i og mellem EU og EFTA/EØS-landene, gældende i hele det udvidede EØS fra den dag, EU bliver udvidet. Dette indebærer, at EØS-aftalens rettigheder og forpligtelser anvendes i et udvidet EØS med de tilpasninger og overgangsordninger, som er aftalt mellem EU, de nye medlemslande og EFTA/EØS-landene.

Udgangspunktet for forhandlingerne på dette område var de tilpasninger og overgangsordninger, som er nedfældet i EU's tiltrædelsestraktat med de nye medlemslande.

EØS-udvidelsesaftalen består af en hoveddel med præambel og syv artikler, to bilag vedrørende henholdsvis tekniske tilpasninger og overgangsordninger samt en slutakt, som inkluderer et antal erklæringer og bilaterale aftaler vedrørende finansiering, fiskeriprodukter og landbrugsvarer. De bilaterale aftaler indgår som elementer i det samlede forhandlingsresultat. EØS-udvidelsesaftalen gør det muligt for de nye EU-medlemsstater at deltage i EØS-samarbejdet og gennemfører de nødvendige ændringer i EØS-aftalen.

De fire bilaterale aftaler omhandler bestemmelser, som der blev opnået enighed om i EØS-udvidelsesforhandlingerne, men som falder uden for selve EØS-aftalens anvendelsesområde. Alligevel indgår alle resultaterne af forhandlingerne i en samlet pakke. Dette gør sig gældende, hvad enten der er tale om ændringer i selve EØS-aftalen, eller om bilaterale arrangementer, som indeholdt i de fire bilaterale aftaler. Hvert element i pakken indeholder en klausul om, at dets ikrafttræden er betinget af, at de andre elementer træder i kraft samtidigt.

EU's nye medlemsstater bliver med EØS-udvidelsesaftalen parter i EØS-aftalen. Fra EØS-udvidelsens ikrafttræden vil EØS-aftalens bestemmelser være bindende for de nye medlemsstater på samme vilkår som for de nuværende aftaleparter. Der sker ikke nogen udvidelse af EØS-aftalens samarbejdsområder. Som følge af, at EØS-samarbejdet fortsat videreudvikles indenfor rammerne af samarbejdet, så indeholder aftalen en afskæringsdato. Den indebærer, at de nye medlemsstaters forpligtelser omfatter alt EØS-acquis vedtaget af Det Blandede EØS-udvalg før den 1. november 2002. EØS-acquis, som er vedtaget efter denne dato, må for de nye staters vedkommende vedtages som en særlig »tillægspakke« i Det Blandede EØS-udvalg, efter at udvidelsesaftalen er trådt i kraft.

Samlet set indebærer EØS-udvidelsen, at EFTA/EØS-landene – på de områder som er omfattet af

EØS-aftalen – får samme overgangsordninger som EU i forhold til tiltrædelseslandene. Den eneste undtagelse herfra er imødekommelse af Liechtensteins krav om videreførelse af eksisterende særordninger i EØS-aftalen vedrørende personers fri bevægelighed og etableringsret. Særordningen indebærer etablering af årlige kvoter for tildeling af opholdstilladelser. Liechtensteins særordninger er begrundet i landets størrelse og lave indbyggertal, og den begrænsede evne dette medfører m.h.t. at absorbere nye arbejdstagere.

Det var endvidere nødvendigt at foretage enkelte institutionelle tilpasninger i forbindelse med overgangsordningernes inkorporering i EØS-udvidelsesaftalen. Det drejer sig om fire tidsbegrænsede EØS-relevante beskyttelsesklausuler (den såkaldt generelle økonomiske beskyttelsesklausul; beskyttelsesklausulen for det indre marked samt beskyttelsesklausulerne nedfældet i overgangsordningerne vedrørende henholdsvis fri bevægelighed for personer og for vejtransport).

Bortset fra ovennævnte institutionelle tilpasninger og Liechtensteins særordning vedrørende fri bevægelighed for personer og fri etableringsret har der ikke været behov for særlige tilpasninger og særordninger, som adskiller EØS-udvidelsen fra EU-udvidelsen.

Forhandlingerne

Foruden det overvejende tekniske arbejde med at nå til enighed om tekniske tilpasninger af EØS-aftalen, så blev et begrænset antal spørgsmål gjort til genstand for egentlige forhandlinger. Det drejede sig om forhandlinger vedrørende EFTA/EØS-landenes finansielle bidrag til social og økonomisk udjævning, fiskeriprodukter, landbrugsprodukter samt personers fri bevægelighed i relation til Liechtenstein. Endvidere inddrog Liechtenstein spørgsmålet om kompensation for tabte landområder i det tidligere Tjekkioslovakiet i forhandlingerne, og gjorde i en periode sin undertegnelse af aftalekomplekset betinget af en løsning af dette spørgsmål.

a) Finansielle bidrag til social og økonomisk udjævning

Et hovedspørgsmål under forhandlingerne var videreførelse og forøgelse af de økonomiske bidrag, som EFTA/EØS-landene i dag betaler til mindskelse af de økonomiske og sociale uligheder i EU. EU krævede i forhandlingerne, at EFTA/EØS-landenes nuværende økonomiske bidrag skulle gøres permanent og øges betydeligt. Fra EU's side begrundede man dette krav med, at udvidelsen ville øge kløften mellem rige og fattige lande, og at den ville pålægge EU's nuværende medlemsstater øgede udgifter. EFTA/EØS-landene har gennem EØS-aftalen adgang til EU's indre marked

med de fordele, som dette indebærer for de pågældende landes erhvervsliv. Når det indre markeds udvides med 75 millioner nye forbrugere, så vil det også være til EFTA/EØS-landenes fordel. Derfor måtte EFTA-landene bidrage til at afholde de udgifter, som er forbundet med udvidelsen af EU's indre marked. EFTA/EØS-landene henviste til, at den nuværende finansielle mekanisme under EØS-aftalen udløber ved udgangen af 2003, og at en videreførelse måtte ses i sammenhæng med den overordnede balance i EØS-udvidelsesaftalen, d.v.s. hvorvidt man fra EU's side ville være villig til at kompensere Island og Norge for tabt adgang for eksport af fiskeprodukter til kandidatlandene.

Resultatet af forhandlingerne blev, at EFTA/EØS-landene, særligt Norge, vil bidrage med 1,167 milliarder EUR over en femårig periode til mindskelse af de økonomiske og sociale uligheder i det udvidede EØS. Der er dels tale om en *multilateral* finansiell mekanisme, hvor alle EFTA/EØS-landene bidrager i fællesskab, dels tale om en *bilateral* norsk finansiell mekanisme.

Den multilaterale finansielle mekanisme: Alle tre EFTA/EØS-lande vil bidrage med 600 millioner EUR over en femårig periode til den fælles EØS-finansieringsordning til udjævning af sociale og økonomiske uligheder i de ti nye medlemsstater samt i Portugal, Spanien og Grækenland.

Midlerne vil være til rådighed for projekter indenfor områder som miljø, fremme af bæredygtig udvikling, kulturel arv, undervisning, lokal administration, sundhed og børnepassning. Fordelingen af disse midler vil være følgende: Grækenland 5,71%, Spanien 7,64%, Portugal 5,22%, Cypern 0,21%, Tjekkiet 8,09%, Estland 1,68%, Ungarn 10,13%, Litauen 4,50%, Letland 3,29%, Malta 0,32%, Polen 46,80%, Slovenien 1,02%, Slovakiet 5,39%. Bestemmelserne om den multilaterale EØS-finansieringsordning er indeholdt i hovedaftalen.

Den bilaterale norske finansielle mekanisme: Derudover vil Norge også bidrage med 567 millioner EUR over en femårig periode via en bilateral finansieringsmekanisme, der vil blive tæt koordineret med EØS' finansieringsmekanisme, men med vægt på at gennemføre Schengen-resultaterne og på at lette integrationen af de nye medlemsstater i det indre marked. Fordelingen vil være følgende: Cypern 0,6%, Tjekkiet 11%, Estland 4%, Ungarn 13,1%, Litauen 7,1%, Letland 6%, Malta 0,3%, Polen 49%, Slovenien 2,2%, Slovakiet 6,7%. Denne del af udvidelsespakken har form af en bilateral aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Norge.

Den multilaterale og den bilaterale finansielle mekanisme vil blive administreret separat, men i tæt koordination ved hjælp af de samme ansøgningsprocedurer og kriterier (en enhed i EFTA's sekretariat vil tage sig af dette arbejde).

b) Fiskeprodukter

EØS-aftalen etablerer ikke frihandel med fiskeprodukter. En række islandske og norske fiskeprodukter er derfor pålagt told ved indførsel til EU. De fleste af EU's nye medlemslande har frihandelsaftaler med Norge og Island. Disse aftaler, som inkluderer handel med fiskeprodukter, vil ophøre, når de nye medlemsstater tiltræder EU. Island og Norge har en betydelig eksport af fiskeprodukter – især af sild og makrel – til en række af EU's nye medlemslande, herunder Polen. Sidstnævnte land har opbygget en betydelig fiskeindustri, som er afhængig af råvareleverancer fra Island og Norge. Derfor blev der fra såvel EFTA-siden som en række af EU's nye medlemsstater, herunder Polen, fremført krav om, at der i forbindelse med udvidelsen ikke måtte lægges hindringer for Islands og Norges nuværende eksport af fiskeprodukter til de nye medlemslande.

Fra EU's side henviste man til, at EFTA/EØS-landene i henhold til WTO's regler ikke havde krav på kompensation for tabt handel med fisk. I løbet af forhandlingerne accepterede man dog fra EU's side at medvirke til en forhandlingsløsning, som inkluderede spørgsmålet om handel med fisk, forudsat at EFTA/EØS-landene var parat til at yde et tilfredsstillende finansielt bidrag.

Fra dansk side gjorde man sine EU-partnere og Kommissionen opmærksom på, at forbedret adgang til EU's marked af frosne sild og frosne makrel fra Norge og Island vil stille dansk fiskeforarbejdningsindustri i en skærpet konkurrencesituation. Man stillede derfor fra dansk side krav om, at den danske forarbejdningsindustri kompenseres gennem enten toldsuspensioner eller autonome toldkontingenter af fersk sild og fersk makrel, som er vigtige råvarer for den danske forarbejdningsindustri. Især Kommissionen ønskede ikke at inddrage dette spørgsmål direkte i forhandlingerne, men i forbindelse med sagens Coreper-behandling forud for GAERC mødet den 13. oktober 2003 afgav Kommissionen følgende erklæring:

»Kommissionen henviser til den fælles erklæring fra Rådet og Kommissionen, der blev fremsat i forbindelse med vedtagelsen af Rådets forordning (EF) nr. 104/2000 om den fælles markedsordning.

Kommissionen bekræfter på ny, at den lægger stor vægt på målet om at styrke Fællesskabets fiskeforar-

bejdningsindustri konkurrenceevne. Dette mål vil blive nået, således som Rådet bekræftede det ved vedtagelsen af forordning nr. 104/2000, blandt andet ved at sikre Fællesskabet tilstrækkelig forsyninger af råvarer til forarbejdningsindustrien.

Med henblik herpå og fordi autonome toldkontingenter for perioden 2001-2003 udløber den 31. december 2003, vil Kommissionen undersøge forsyningssituationen for så vidt angår råvarer til Fællesskabets forarbejdningsindustri, navnlig som resultat af udvidelsen, og vil forelægge et passende forslag inden udgangen af 2003.«

Tilsvarende afgav Danmark ved samme lejlighed en erklæring med følgende ordlyd:

»For at sikre fair og lige konkurrence på det globale fiskemarked understreger Danmark, at det er vigtigt at opnå betydelige forsyninger af toldfrie råvarer af fersk sild og fersk makrel fra tredjelande til EU's fiskeforarbejdningsindustri. Danmark mener derfor, at det er væsentligt at danne modvægt til virkningerne af de forventede nye handelsstrukturer som følge af EØS-udvidelsen, der – på grundlag af toldfrie kontingenter – giver præference til import af frossen sild og frossen makrel. Vi opfordrer indtrængende Kommissionen til snarest muligt og inden årets udgang at fremsætte et forslag om enten toldsuspensioner eller autonome toldkontingenter.«

Set fra en dansk synsvinkel var det tilfredsstillende, at en norsk kvote af frosne pillede rejer blev gjort betinget af, at der senest den 1. maj 2004 opnås enighed om en ordning angående tilladelse af transit gennem Norge af fiskeprodukter, som landes i Norge af fiske-skibe hjemmehørende i EU's medlemsstater. Danmark har længe arbejdet for en løsning af dette spørgsmål.

Fællesskabet vil åbne for toldfrie kvoter af frossen rund makrel og for frosne sildefileter fra Norge samt for hele frosne sild fra Norge og Island. Derudover vil frosne sildeflaps få samme præferentielle status som frosne sildefileter. Kvoterne vil skulle genforhandles efter fem år. Kvoterne er beregnet med udgangspunkt i den traditionelle handel mellem Norge og Island og de berørte nye medlemsstater.

Indrømmelserne vil blive implementeret via to tillægsprotokoller til de eksisterende frihandelsaftaler mellem Fællesskabet og Norge og mellem Fællesskabet og Island. Disse to tillægsprotokoller er en del af EØS-udvidelsespakken.

c) Landbrugsvarer

Landbrugsvarer blev kun et mindre spørgsmål i forhandlingerne. EU krævede indledningsvis 20 procent

øgning af de eksisterende landbrugskvoter mellem Norge og EU. Norge afviste dette krav og fik gennemslag for, at princippet om kompensation for historisk handel med toldpræferencer blev lagt til grund for forhandlingerne.

Norge har indvilliget i at åbne toldfrie kvoter for visse landbrugsprodukter (frosne jordbær og andre bær, frø af rajgræs, æblejuice og kattedmad). Kvoterne er beregnet på grundlag af de historiske handelsstrømme mellem Norge og de berørte tiltrædelseslande.

Denne del af EØS-udvidelsespakken er en bilateral aftale mellem Fællesskabet og Norge, som har form af en brevveksling.

d) Personers frie bevægelighed/Liechtenstein

Et element i forhandlingerne blev spørgsmålet om forlængelse af den eksisterende ordning for Liechtenstein i EØS-aftalens bilag VIII (etableringsret). Resultatet af forhandlingerne blev, at med udgangspunkt i Liechtensteins specifikke geografiske situation vil Liechtensteins nuværende særordning om arbejdskraftens frie bevægelighed og etableringsret blive gennemgået hvert femte år, første gang før maj 2009.

e) Liechtensteins krav om anerkendelse samt kompensation for tabte landområder i det tidligere Tjekkoslavakiet

Liechtenstein inddrog spørgsmålet om anerkendelse samt om kompensation for tabte landområder i det tidligere Tjekkoslavakiet i forhandlingerne. Baggrunden var dels, at Tjekkiet og Slovakiet ikke formelt har anerkendt Liechtenstein som en selvstændig stat, dels en strid med Tjekkiet og Slovakiet vedrørende de tjekkoslovakiske Benes-dekreter efter 2. verdenskrig. Benes-dekreterne medførte, at bl.a. Liechtensteins fyrstefamilie fik konfiskeret landejendomme beliggende i Tjekkoslavakiet. Begrundelsen for konfiskationen var, at Liechtensteins statsborgere blev ligestillet med tyskere af den tjekkoslovakiske efterkrigsregering, og al tysk ejendom konfiskeredes ved dekretene. Liechtenstein fik under forhandlingerne indsat en erklæring i slutakten, hvormed man søgte at få Tjekkiet og Slovakiets anerkendelse af, at konfiskationerne var ulovlige. Tjekkiet og Slovakiet nægtede imidlertid at anerkende Liechtensteins krav, og dette synspunkt er reflekteret i de erklæringer, som Tjekkiet og Slovakiet ligeledes har indsat i slutakten. Tilsvarende har Tjekkiet og Slovakiet nægtet at imødekomme Liechtensteins krav om en uforbeholden anerkendelse af Liechtenstein som en suveræn stat.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

Lovforslaget vil ikke have statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet bidragene til de finansielle mekanismer til mindskelse af de økonomiske og sociale uligheder i EU forudses indbetalt af EFTA/EØS-landene, herunder især Norge. Lovforslaget har således ikke konsekvenser for Danmarks bidrag til EU's budget. Tilsvarende vil lovforslaget ikke have økonomiske konsekvenser for kommuner eller amtskommuner.

Lovforslagets administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for stat, kommuner eller amtskommuner.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Dansk erhvervsliv vil på linie med erhvervslivet i andre EU-lande og i EFTA/EØS-landene kunne benytte sig af de ordninger til finansiering af investerings- og udviklingsprojekter, som er indeholdt i de finansielle mekanismer. Dansk erhvervsliv må på en række områder, herunder miljøområdet, skønnes at have gode forudsætninger for at opnå tilskud i henhold til de finansielle mekanismer. De toldfrie kvoter, som Norge har indvilget i at åbne for visse landbrugsprodukter, vil også kunne benyttes af dansk fødevarerindustri. Som tidligere anført vil forbedret adgang til EU's marked af frosne sild og frosne makrel fra Norge og Island stille dansk fiskeforarbejdningsindustri i en skærpet konkurrencesituation.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for erhvervslivet

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vil ikke have miljømæssige konsekvenser ud over de miljøtiltag, som bliver en konsekvens af tilskudsordningerne under de finansielle mekanismer vedrørende projekter i EU's ti nye medlemslande samt i Grækenland, Portugal og Spanien.

Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten

Med lovforslaget giver Folketinget samtykke til, at Danmark ratificerer aftale om EU's nye medlemslandes deltagelse i EØS-samarbejdet.

Som ovenfor anført er EØS-udvidelsesaftalen i EU-retlig forstand en såkaldt blandet aftale (jfr. EF-traktatens artikel 310), og såvel Det Europæiske Fællesskab, EU's nuværende medlemslande, EU's nye medlemslande og EFTA/EØS-lande indgår som kontraherende parter.

Høring i forbindelse med lovforslaget udarbejdelse

Samtlige danske ministerier er blevet hørt i forbindelse med lovforslagets udarbejdelse. Der er i forbindelse med disse høringer ikke fremkommet tilkendegivelser om behov for yderligere lovgivningsinitiativer i forbindelse med EØS-udvidelsen.

Sammenfattende skema vedrørende vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Mulighed for at udnytte tilskudsordningerne under de finansielle mekanismer. Mulighed for forøget eksport af landbrugsvarer til Norge	Skærpet konkurrencesituation for dansk fiskeforarbejdnings-industri
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Tilskud til miljøprojekter i EU's nye medlemslande samt Grækenland, Spanien og Portugal	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Med lovforslaget giver Folketinget samtykke til at Danmark ratificerer aftale om de 10 nye EU-medlemslandes deltagelse i EØS-samarbejdet	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 1

Forslaget til ny § 1, stk. 2 indeholder Folketingets samtykke i medfør af Grundlovens § 19 til ratifikation af aftalen om Tjekkiet, Estlands, Cyperns, Letlands, Litauens, Ungarns, Maltas, Polens, Sloveniens og Slovakiet's deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

I forslaget til ny § 1, stk. 3 tages der højde for eventuelle senere udvidelser af EØS-samarbejdet (som konsekvens af udvidelser af EU), og Folketinget meddeler sit forhåndssamtykke til indgåelse af sådanne aftaler. Dette indebærer, at sådanne senere EØS-udvidelsesaftaler ikke vil blive forelagt Folketinget med henblik på indhentelse af samtykke. Det er herved en forudsætning, at EØS-aftalens sagsområde ikke samtidigt udvides.

Til § 1, nr. 2

Forslagene til nye bestemmelser svarer i sit indhold til § 2 i lov om Danmarks tiltrædelse af aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, men tilføjer henvisning til EØS-udvidelsesaftalen. Der er således tale om en tilpasning af EØS-tiltrædelseslovens § 2, som hermed inkluderer de nye EU-lande. Indholdet af EØS-tiltrædelseslovens § 2 er i øvrigt uændret, d.v.s. at der ikke ændres på den hjemmel, som blev givet de enkelte ministre til at fastsætte bestemmelser om fravigelse af lovgivningens krav på en række nærmere opregnede punkter, i det omfang EØS-aftalen gør det nødvendigt.

Til § 1, nr. 3

Ligesom det var tilfældet i forbindelse med lov om Den Europæiske Unions udvidelse med Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet, så har man også i nærværende sammenhæng ønsket at præcisere Færøerne og Grønlands status i forhold til loven. En tilsvarende præci-

sering skønnedes ikke nødvendig i forbindelse med EØS-tiltrædelsesloven fra 1992.

Færøernes og Grønlands forhold til EU og EØS-samarbejdet er som følger:

Traktaterne, der danner grundlag for Den Europæiske Union, finder ikke anvendelse for Færøerne, jfr. § 8 i lov nr. 447 af 11. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber. Færøerne er derfor heller ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

Grønland har status af oversøisk område i henhold til EF-traktatens 4. del, jfr. lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber som ændret ved lov nr. 259 af 28. maj 1984 om ændring af Grønlands status i forhold til EF. Nærværende lov ændrer ikke på sådanne EØS-rettigheder og EØS-forpligtelser, som måtte følge af EF-traktatbestemmelserne ved Grønlands udtræden af EU.

Til § 2

Bestemmelsen fastslår, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bilagsoversigt

Bilag 1: Redegørelse for EØS-udvidelsesaftalens indhold

Bilag 2: EØS-udvidelsesaftalen, slutakt og de fire bilaterale aftaler

EØS-udvidelsesaftalens to bilag er ikke optrykt i lovbemærkningernes bilag 2, men kan – ligesom det øvrige aftalekompleks – findes på Udenrigsministeriets og Folketingets hjemmeside på adresserne www.udenrigsministeriet.dk www.folketinget.dk

Aftalekomplekset vil inden aftalens ikrafttræden blive offentliggjort i EU-tidende.

Redegørelse for EØS-udvidelsesaftalens indhold

EØS-udvidelsesaftalen består af en hoveddel med præambel og syv artikler, to bilag, som omhandler henholdsvis tekniske tilpasninger og overgangsordninger, samt en slutakt, som inkluderer afgivne erklæringer og de bilaterale aftaler om finansiering, fisk og landbrug. De bilaterale aftaler indgår som elementer i det samlede forhandlingsresultat. Om aftalens indhold bemærkes følgende:

Udvidelsesaftalens præambel og artikler

Præambelen består af fire korte afsnit, som beskriver udgangspunktet for EØS-udvidelsen. *For det første* henvises der til EU's tiltrædelses-traktat, som blev undertegnet i Athen den 16. april 2003. *For det andet* henvises der til til EØS-aftalens artikel 128, som er EØS-udvidelsens retslige udgangspunkt. *For det tredje* henvises der til de ti nye medlemslandes ansøgninger om at blive kontraherende parter i EØS-aftalen. *For det fjerde* henvises der til, at vilkårene for disse landes deltagelse i EØS-samarbejdet skal fastsættes i en aftale mellem de nuværende kontraherende parter og ansøgerlandene.

Artikel 1 fastslår, at EU's nye medlemslande bliver kontraherende parter til EØS-aftalen. Fra EØS-udvidelsens ikrafttrædelse skal EØS-aftalens bestemmelser være bindende for de nye medlemslande på samme vilkår som for de nuværende aftalparter. Der er ikke tale om nogen udvidelse af EØS-aftalens saglige anvendelsesområde. Som følge af, at EØS-aftalen stadig videreudvikles inden for samarbejdets rammer, fastsættes der en skæringsdato. Denne skæringsdato indebærer, at de nye kontraherende parters forpligtelser omfatter alt EØS-regelværk vedtaget af Det Blandede EØS-udvalg før den 1. november 2002. De resterende EØS-forpligtelser må for de nye kontraherende parters vedkommende vedtages som en særskilt »tillægspakke« i Det Blandede EØS-udvalg, efter at udvidelsesaftalen er trådt i kraft. Tilsvarende skæringsdato findes også i EU's udvidelses-traktat. Stk. 3 giver EØS-udvidelsesaftalens bilag samme retslige status som aftalens hoveddel. Bilagene omhand-

ler tekniske tilpasninger i EØS' *acquis* som følge af udvidelsen samt overgangsordninger til denne. Dette skal ses i sammenhæng med EØS-aftalens artikel 2 a), som gør de retsakter, som er omhandlet i aftalens bilag, til en del af aftalen.

Artikel 2 omhandler to nye protokoller til EØS-aftalen. Den ene protokol omhandler en ny finansieringsordning (protokol 38 *bis*). Den anden protokol (protokol 44) vedrører institutionelle tilpasninger som følge af, at fire beskyttelsesklausuler fra EU's tiltrædelses-traktat inkorporeres i EØS-aftalen. Endvidere er der tale om tekniske justeringer af henholdsvis EØS-aftalens hoveddel og en af protokollerne. Nogle af justeringerne skyldes, at man ikke ændrede EØS-aftalen ved forrige EU-udvidelse i 1995, da Finland, Sverige og Østrig overgik fra EFTA-søjlen til EU-søjlen i EØS. Der foretages desuden nødvendige justeringer som følge af, at Traktaten om Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab ophørte i juli 2002.

Nærmere om bestemmelserne i artikel 2:

Art. 2, stk. 1 a) ændrer EØS-aftalens liste over kontraherende parter som følger: *For det første* slettes Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab fra listen. *For det andet* overføres de tidligere EFTA/EØS-stater, som sluttede sig til EU i 1995 (d.v.s. Finland, Sverige og Østrig) til gruppen af EU-lande. *For det tredje* tilføjes de nye kontraherende parter til listen.

Art. 2, stk. 1 b) laver enkelte tekniske justeringer i de retslige definitioner i EØS-aftalens artikel 2. Under i) begrænses definitionen af EFTA/EØS-lande til at omfatte Island, Liechtenstein og Norge, i overensstemmelse med den faktiske situation siden 1995. Under ii) fjernes henvisningen til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab. Under iii) defineres EU's tiltrædelsesakt af 16. april 2003.

Art. 2, stk. 1 c) fjerner henvisningen til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab fra EØS-aftalens artikel 109. Artikel 109 vedrører tilsynet med EØS-aftalen.

Art. 2, stk. 1 d) justerer EØS-aftalens artikel 117 vedrørende låne- og tilskudsordningen, så-

ledes at denne også henviser til den nye protokol 38 a om EØS' finansieringsmekanisme, som vil gælde fra 2004 til 2009.

Art. 2, stk. 1 e) fjerner EØS-aftalens artikel 121 c) om samarbejde mellem Østrig og Italien vedrørende Tirol, Voralberg og Trentino-Südtirol/Alto Adige. Denne bestemmelse er efter Østrigs tiltrædelse af EU i 1995 ikke længere aktuel.

Art. 2, stk. 1 f) justerer EØS-aftalens artikel 126 om aftalens geografiske anvendelsesområde. I stk. 1 fjernes henvisningerne til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab. Endvidere fjernes henvisningerne til Finlands, Sveriges og Østrigs territorium for at reflektere, at disse lande falder ind under EU's område efter tiltrædelsen i 1995.

Art. 2, stk. 1 g) justerer EØS-aftalens artikel 129 vedrørende EØS-aftalens sprogeregime, således at de nye officielle sprog, som er en følge af de nye medlemslandes tiltrædelse af EU, vil opnå samme status i EØS som EU's nuværende officielle sprog. Endvidere er teksten også her justeret for at reflektere Finlands, Sveriges og Østrigs tiltrædelse af EU i 1995.

Art. 2, stk. 2 a) justerer protokol 36 om vedtægterne for Det Blandede EØS-Parlamentarikerudvalg. Antallet af medlemmer i Det Blandede EØS-Parlamentarikerudvalg ændres til 24 medlemmer, hvilket svarer til udvalgets medlemsantal, efter at Finland, Sverige og Østrig blev medlemmer af EU i 1995. Forud for dette tidspunkt var der 66 medlemmer af udvalget, men antallet blev i praksis reduceret til 24. Det Blandede EØS-Parlamentarikerudvalgs gamle vedtægter fastslog eksplicit, at udvalget skulle have 66 medlemmer. De nuværende vedtægter, som blev vedtaget i 1996, omtaler ikke spørgsmålet, om end der i art. 1 henvises til protokol 36 som udvalgets juridiske grundlag.

Art. 2, stk. 2 b) tilføjer en ny protokol 38 a om EØS' finansieringsmekanisme. Bestemmelserne omhandler den fælles finansieringsmekanisme, hvorefter Norge, Island og Liechtenstein sammen skal bidrage til at mindske økonomiske og sociale uligheder inden for EØS-området efter udvidelsen. Der var enighed mellem forhandlingsparterne om at nedfælde bestemmelserne om finansieringsmekanismen i en ny protokol 38 a adskilt fra protokol 38 om låne- og tilskudsordningen, som der blev opnået enighed om som en del af EØS-aftalen i 1992, og også adskilt fra

protokol 31, som er hjemmelsgrundlaget for det finansielle instrument, som blev vedtaget i Det Blandede EØS-udvalg som en videreførelse af den oprindelige låne- og tilskudsordning.

Nærmere om bestemmelserne i protokol 38 a:

Artikel 1 fastslår, at EFTA/EØS-landene skal bidrage til at mindske de økonomiske og sociale uligheder i EØS gennem finansiering af bevillinger til investerings- og udviklingsprojekter.

Artikel 2 fastslår, at det samlede finansielle bidrag omtalt i artikel 1 skal være på 600 millioner EUR, som stilles til rådighed i årlige trancher på 120 millioner EUR i perioden fra den 1. maj 2004 til den 30. april 2009.

Artikel 3 fastslår, at midlerne stilles til rådighed for projekter i følgende sektorer:

- beskyttelse af miljøet, herunder det menneskelige miljø, blandt andet ved mindskelse af forurening og fremme af vedvarende energi,
- fremme af bæredygtig udvikling i kraft af forbedret ressourceanvendelse og -forvaltning,
- bevarelse af den europæiske kulturarv, herunder offentlig transport og byfornyelse,
- udvikling af de menneskelige ressourcer, blandt andet ved en indsats på uddannelsesområdet, styrkelse af lokalregeringernes eller deres institutioners administrative og forvaltningsmæssige kapacitet samt styrkelse af de demokratiske processer, der støtter denne udvikling,
- sundhed og børnepasning.

Akademisk forskning kan tildeles midler, for så vidt den er rettet mod en eller flere af de prioriterede sektorer.

Artikel 4 fastslår, at bidraget fra EFTA/EØS-landene ikke må overstige 60 procent af projektomkostningerne, undtagen når det drejer sig om projekter, der ellers finansieres via en central-, regional- eller lokalregerings budgetbevillinger, hvor bidraget ikke må overstige 85 procent af de samlede omkostninger. Reglerne for statsstøtte skal overholdes. Kommissionen skal vurdere, om projektforslagene er forenelige med EU's målsætninger. EFTA/EØS-landenes ansvar for projekterne er begrænset til at sørge for midler.

Artikel 5 fastslår fordelingsnøglen mellem modtagerlandene Grækenland, Portugal og Spanien, samt de nye medlemslande.

Artikel 6 fastslår, at ordningen skal gennemgås i november 2006 og november 2008 med henblik på en omfordeling af eventuelle ubrugte midler.

Artikel 7 fastslår, at EØS' finansieringsmekanisme skal koordineres med den norske finansieringsmekanisme, og at ansøgningsprocedurerne for de to ordninger skal være de samme. Der skal eventuelt tages hensyn til relevante ændringer i Fællesskabets samhörighedspolitikker.

Artikel 8 fastslår, at EFTA/EØS-landene skal nedsætte et udvalg, som skal forvalte ordningen. Nærmere regler om implementeringen vil blive fastlagt senere. Forvaltningsomkostninger dækkes inden for beløbsrammen i artikel 2.

Artikel 9 fastslår, at når ordningen udløber efter fem år, forpligter de kontraherende parter sig til, med forbehold for deres rettigheder og forpligtelser efter EØS-aftalen og i lyset af aftalens artikel 115, at vurdere behovet for fortsat at mindske de økonomiske og sociale uligheder inden for EØS.

Artikel 10 fastslår, at dersom et eller flere af modtagerlandene opført i protokollens artikel 5 ikke bliver parter i aftalen den 1. maj 2004, eller dersom der opstår ændringer i medlemskabet af EFTA-søjlen i EØS, skal protokollen gøres til genstand for de nødvendige tilpasninger.

Artikel 2, stk. 2 c) tilføjer en ny protokol 44 om beskyttelsesmekanismer til EØS-aftalen. Den inkorporerer og tilpasser de EØS-relevante beskyttelsesmekanismer, som findes i EU's tiltrædelsesakt. Det drejer sig om følgende fire tidsbegrænsede beskyttelsesklausuler: Den såkaldte generelle økonomiske beskyttelsesklausul (ved alvorlige og vedvarende økonomiske problemer i en sektor eller et bestemt geografisk område), beskyttelsesklausulen for det indre marked (dersom et af tiltrædelseslandene ikke opfylder sine aftaleforpligtelser), samt de beskyttelsesklausuler, som er nedfældet i overgangsordningerne for henholdsvis fri bevægelighed for personer og for vejtransport.

Bestemmelserne i EU's tiltrædelsesakt om anvendelse af beskyttelsesklausulerne er baseret på EU's institutionelle ordninger, hvor Kommissionen og Rådet er bemyndiget til at træffe beslutninger på vegne af medlemslandene. Sådanne beslutninger skal i henhold til EØS-aftalen tages af det enkelte EFTA/EØS-land samt af Kommissionen (for EU-siden). Protokol 44 fastslår, at anvendelsen af de fire beskyttelsesklausuler i

EØS-sammenhæng skal følge de principper og fremgangsmåder, som følger af EØS-aftalen.

Angående den generelle økonomiske beskyttelsesklausul, fastslår protokol 44 stk. 1, at gældende beskyttelsesklausul i EØS-aftalens artikel 112 også skal gælde for de forhold, som er reguleret i tiltrædelsesaktens relevante bestemmelse (artikel 37), inden for samme tidsrum og med de samme retsvirkninger. Dette betyder, at EFTA/EØS-landene træffer beslutninger på nationalt grundlag i overensstemmelse med fremgangsmåden i EØS-aftalens artikel 113 og 114. Eksisterende rettigheder efter EØS-aftalens artikel 112 vil ikke blive berørt. Vilklårene for at anvende bestemmelsen er, at en aftalepart oplever alvorlige og vedvarende økonomiske problemer i en sektor eller et bestemt geografisk område. Vilklårene er langt hen ad vejen de samme som efter EØS-aftalens artikel 112. Imidlertid åbner protokol 44 for, at EFTA/EØS-landene i en overgangsperiode kan træffe foranstaltninger i forhold til ét eller flere af de nye medlemslande til forskel fra artikel 112, som i princippet kun kan anvendes over for samtlige aftaleparter. Den samme institutionelle tilpasning gælder også for de specielle beskyttelsesklausuler nedfældet i overgangsordningerne for henholdsvis fri bevægelighed for personer og vejtransport. Også her vil EØS-aftalens artikel 112, 113 og 114 gælde på de forhold, som er reguleret i overgangsordningerne, og inden for de samme tidsrum og med samme retsvirkninger.

Beskyttelsesklausulen for det indre marked, som er en konsekvens af tiltrædelsesaktens artikel 38, giver Kommissionen ret til at træffe nødvendige foranstaltninger i en treårig periode fra ikrafttrædelsen, dersom et af tiltrædelseslandene ikke opfylder sine aftaleforpligtelser. Bestemmelsen skal ses i lyset af de særlige opgaver, Kommissionen har i EU med hensyn til at overvåge det indre markeds virkemåde. Eventuelle EØS-relevante beskyttelsesforanstaltninger, som træffes på EU-siden, vil her følge EØS-aftalens ordinære fremgangsmåde for beslutningstagning (jfr. EØS-aftalens kapitel 2), det vil sige inkorporering i EØS-aftalen gennem beslutning i Det Blandede EØS-udvalg. Kravene til enstemmige beslutninger i Det Blandede EØS-udvalg gør, at Kommissionens vedtagelser ikke vil have direkte virkning for EFTA/EØS-landene. I de fleste tilfælde vil EU og EFTA/EØS-landene have sammenfaldende interesser i forhold til til-

trædelseslandenes opfyldelse af EU- og EØS-forpligtelserne. Dersom et af EFTA/EØS-landene skulle mene, at Kommissionen bør træffe beskyttelsesforanstaltninger over for et eller flere af de nye medlemslande, kan det i henhold til protokol 44 tage dette op i Det Blandede EØS-udvalg.

Artikel 3 omhandler de såkaldte tekniske tilpasninger, det vil sige nødvendige justeringer, som foretages i EU- og EØS-acquis som følge af de nye medlemslandes deltagelse i EU og EØS. Stk. 1 fastslår, at alle ændringer, som foretages som følge af tiltrædelsesakten, i de EU-retsakter, som er inkorporeret i EØS-aftalen, skal være en del af EØS-aftalen. Bestemmelsen sikrer, at de tekniske tilpasninger nedfældet i EU's tiltrædelsesakt, som er inkluderet i EØS-udvidelsesaftalen gennem henvisninger indsat i bilag A til EØS-udvidelsesaftalen, gøres tilsvarende gældende i EØS. Stk. 2, 3 og 4 er rent tekniske bestemmelser, som tilføjer referencer til EU's tiltrædelsesakt i de af EØS-aftalens bilag og protokoller, som indeholder henvisninger til retsakter. I en konsolideret version af EØS-aftalen vil det dermed fremgå, at den aktuelle retsakt er ændret gennem EU's tiltrædelsesakt. Stk. 5 sikrer, at eventuelle tekniske tilpasninger, som fejlagtigt er udeladt, eller justeringer foretaget i EØS-relevante retsakter mellem skæringsdatoen 1. november 2002 og ikrafttrædelsen, skal inkorporeres i EØS-aftalen i henhold til den sædvanlige fremgangsmåde for beslutningstagning i EØS. Sådanne yderligere tekniske tilpasninger vil skulle inkluderes i den såkaldte »tillægspakke« omtalt under artikel 1 ovenfor, som vil blive inkorporeret i EØS-aftalen gennem de sædvanlige procedurer for inkorporering af regelværk i EØS-aftalen gennem beslutninger i Det Blandede EØS-udvalg.

Artikel 4 omhandler de overgangsordninger, som der blev opnået enighed om i forhandlingerne mellem EU og tiltrædelseslandene. Stk. 1 fastslår, at de overgangsordninger, som er nedfældet i EU's tiltrædelsesakt, og som vedrører retsakter, som indgår i EØS-aftalen, gøres tilsvarende gældende i EØS gennem henvisninger indført i EØS-udvidelsesaftalens bilag B. Stk. 2 sikrer, at eventuelle overgangsordninger, som fejlagtigt er blevet udeladt, eller overgangsordninger, der er opnået enighed om efter skæringsdatoen, skal inkorporeres i EØS-aftalen i henhold til den sædvanlige fremgangsmåde for beslutningstagning i

EØS. Sådanne yderligere overgangsordninger vil skulle inkluderes i den såkaldte »tillægspakke«, jfr. bemærkningerne til artikel 3 ovenfor.

Artikel 5 fastslår, at enhver aftalepart kan tage spørgsmål op i Det Blandede EØS-udvalg vedrørende aftalens fortolkning og anvendelse, og at Det Blandede EØS-udvalg har pligt til at forsøge at finde en løsning, som sikrer EØS-aftalens fortsatte funktion. Bestemmelsen fastslår herved sådanne principper, som allerede følger af EØS-aftalens bestemmelser og af den praksis, som er udviklet i Det Blandede EØS-udvalg siden EØS-aftalens ikrafttrædelse.

Artikel 6 indeholder bestemmelser om ratifikation og godkendelse, deponering af ratificerings- eller godkendelsesinstrumenter og om aftalens ikrafttrædelse. Stk. 1 fastslår, at EØS-udvidelsesaftalen skal ratificeres eller godkendes af både nuværende og nye aftaleparter i overensstemmelse med deres forfatningsregler, hvilket indebærer, at der skal tages stilling til aftalen i 28 stater. Som følge af, at Det Europæiske Fællesskab indgår som selvstændig part i aftalen, skal den også godkendes i henhold til EU's interne procedurer. Ratificerings- og godkendelsesinstrumenterne skal deponeres i EU's rådssekretariat på samme måde som ratificeringsinstrumenterne for EØS-aftalen. Stk. 2 og 3 omhandler ikrafttrædelsestidspunktet. I henhold hertil vil EØS-udvidelsesaftalen træde i kraft samtidig med EU's udvidelse, det vil sige den 1. maj 2004, forudsat at alle ratificerings- eller godkendelsesinstrumenter er blevet deponeret før denne dato, og forudsat at aftalen om den bilaterale norske finansieringsmekanisme, de to bilaterale tillægsprotokoller om fisk for henholdsvis Island og Norge og den bilaterale brevveksling mellem Norge og Fællesskabet om landbrugsprodukter træder i kraft samtidig. Dette afspejler den forudsætning, som også er nedfældet i slutakten, at EØS-udvidelsesaftalen og de fire bilaterale aftaler udgør delelementer i en samlet løsning på de forskellige spørgsmål, som blev behandlet i forbindelse med EØS-udvidelsen. Dersom ikke samtlige nye kontraherende parter har ratificeret inden dette tidspunkt, træder EØS-udvidelsesaftalen i kraft for de stater, som har gjort det. EØS-Rådet træffer i så fald øjeblikkeligt afgørelse om de tilpasninger, der skal foretages til denne aftale og i givet fald til EØS-aftalen.

Artikel 7 bestemmer, at originalversionerne af EØS-udvidelsesaftalen, totalt 22 sprogversioner,

med samme gyldighed, skal deponeres i EU's rådssekretariat, og at bekræftede kopier skal distribueres til samtlige aftaleparter.

Bilag A og bilag B

I EØS-udvidelsesaftalens bilag A er opført henvisninger til de steder i EØS-aftalens bilag og protokoller, der ændres i medfør af EU's tiltrædelsesakt.

I EØS-udvidelsesaftalens bilag B er opført de overgangsordninger, som overtages fra EU's tiltrædelsesakt, og som inkorporeres i EØS-aftalen.

Der er tale om tilpasninger og overgangsordninger, som er aftalt mellem EU og de nye medlemslande, og som også vil gælde for EØS-udvidelsen. Tekniske tilpasninger i den eksisterende EØS-aftale er nødvendige for at genspejle, at aftalen udvides med ti nye lande. Der kan være tale om nødvendige tilføjelser af de nye medlemslandes navne, nye officielle betegnelser fordi der bliver flere officielle EU-sprog, nye myndighedsorganer som tillægges forvaltningsopgaver, kriterier for godkendelse af vidnemål og produkter o.s.v. Indholdet i overgangsordningerne i EØS-udvidelsen er de samme som i de overgangsordninger, som de nye medlemslande har aftalt i forhold til EU. EØS-udvidelsesaftalens bilag A og B kræver derfor ikke ændringer i dansk lovgivning, f.s.v. de omhandlede tekniske tilpasninger og overgangsordninger allerede er indeholdt i tiltrædelsesakten og Danmarks nationale implementering af tiltrædelsesakten. Der skal derfor ikke her gøres rede for det nærmere indhold af bilag A og B.

Eneste undtagelse fra ovennævnte er Liechtensteins særordning vedrørende fri bevægelighed for personer og fri etableringsret, jfr. den i bilag B indeholdte ændring af EØS-aftalens bilag VIII (etableringsret), stk. 2. Der er med denne ændring tale om, at tidspunktet for den tilbagevendende femårige behandling af Liechtensteins særordning udskydes til at finde sted første gang før maj 2009.

Slutakten med tilknyttede erklæringer og aftaler

Slutakten

Slutakten er vedlagt fælleserklæringer og andre erklæringer, som afgives i forbindelse med EØS-udvidelsen. Også den bilaterale aftale mellem Norge og Det Europæiske Fællesskab om en

finansieringsmekanisme, de to bilaterale tillægsprotokoller om markedsadgang for fisk, som indeholder henholdsvis Islands og Norges fiskeri-aftale i forbindelse med udvidelsen, samt brevvekslingen, som indeholder Norges bilaterale aftale angående visse landbrugsvarer, er medtaget i slutakten fra forhandlingerne.

Slutakten bestemmer også, at de nye medlemslande skal holdes underrettet og spørges til råd om relevante spørgsmål, som behandles i Det Blandede EØS-udvalg før udvidelsen. Endvidere skal EØS-aftalen oversættes til de nye medlemslandes sprog inden EØS-udvidelsesaftalens ikrafttrædelse.

De kontraherende parter fælles erklæring om samtidig udvidelse af EU og EØS

Parterne fremhæver i fælleserklæringen betydningen af, at de nuværende og de nye EØS-lande ratificerer eller godkender EØS-udvidelsesaftalen tidnok til at sikre samtidig udvidelse af EU og EØS den 1. maj 2004.

De kontraherende parter fælles erklæring om oprindelsesregler

EFTAs frihandelsaftaler med tiltrædelseslandene ophører ved disse landes tiltrædelse af EU. Grundlaget for præferencehandlen mellem EFTA/EØS-landene og de nye medlemslande bliver EØS-aftalens egne oprindelsesregler. Fælleserklæringen om anvendelse af oprindelsesreglerne skal sørge for, at præferencehandel sker uhindret i en overgangsperiode.

De kontraherende parter fælles erklæring ad artikel 126 i EØS-aftalen

Fælleserklæringen, som vedrører fortolkning af EØS-aftalens artikel 126 om EØS-aftalens geografiske anvendelsesområde, skal ses i lyset af den særlige politiske situation, som gør sig gældende for den cypritiske regering, som ikke udøver effektiv kontrol over hele Republikken Cyperns territorium. Det følger af EØS-aftalens artikel 126, at suspensionen af EU-acquis på de dele af Republikken Cyperns territorium, hvor den cypritiske regering ikke udøver effektiv kontrol (jfr. tiltrædelsesaktens protokol 10 vedrørende Cypern), har samme gyldighed i relation til EØS-aftalen som det er tilfældet i forhold til EU-udvidelsen. EØS-aftalens bestemmelser har m.a.o. gyldighed for det samme territorium, som EU's acquis gælder for.

EFTA/EØS-landenes generelle fælles erklæring

Erklæringen tager principielt forbehold for, at de erklæringer, som blev afgivet fra EU-siden eller fra tiltrædelseslandene i forbindelse med EU-udvidelsen, og som er relevante for EØS-aftalen, ikke skal kunne tolkes eller anvendes på en måde, som vil være i strid med forpligtelserne i EØS-udvidelsesaftalen eller EØS-aftalen. Der findes en tilsvarende erklæring i slutakten til EU's tiltrædelsesakt, som er afgivet af de nuværende medlemslande.

EFTA/EØS-landenes fælles erklæring om arbejdstageres fri bevægelighed

Erklæringen er knyttet til overgangsordningerne vedrørende personers fri bevægelighed og giver udtryk for EFTA/EØS-landenes intentioner om at give borgere fra tiltrædelseslandene adgang til de nationale arbejdsmarkeder på et så tidligt tidspunkt som muligt. Indholdsmæssigt er erklæringen i overensstemmelse med en tilsvarende erklæring fra de nuværende EU-lande i forbindelse med EU-udvidelsen. Teksten i erklæringen afspejler også videreførelsen af den særordning, som Liechtenstein har i EØS med hensyn til personers fri bevægelighed og etableringsret.

EFTA/EØS-landenes fælles erklæring om det indre marked for elektricitet

EU arbejder for etablering af et fuldt operationelt og effektivt indre marked for elektricitet. For at opnå dette er det vigtigt at begrænse faren for konkurrenceforvridning. Fælleserklæringen fra EFTA/EØS-landene svarer til en erklæring, som EU-landene har afgivet i forbindelse med Estlands overgangsordning frem til 2008 vedrørende det indre marked for elektricitet. I erklæringen foretages der en kobling mellem omstruktureringen af olieskiffersektoren i Estland frem til 2012 og behovet for en gradvis åbning af elektricitetsmarkedet for ikke-husholdningskunder.

Liechtensteins erklæring

Erklæringen er begrundet i uløste folkeretlige og erstatningsretslige spørgsmål mellem Liechtenstein og henholdsvis Tjekkiet og Slovakiet. De to sidstnævnte lande har ikke etableret diplomatiske forbindelser med Liechtenstein. I 1945 behandlede Tjekkoslovakiet borgere fra Liech-

tenstein som tyske borgere og beslaglagde deres ejendom uden kompensation i henhold til de såkaldte Benes-dekreter. Liechtenstein udtrykker i sin erklæring antagelse om, at alle kontraherende parter respekterer Liechtenstein som en mangeårig suveræn og anerkendt stat, som var neutral under hele 1. og 2. verdenskrig.

Erklæringer fra henholdsvis Tjekkiet og Slovakiet om Liechtensteins erklæring

Som følge af Liechtensteins erklæring har både Tjekkiet og Slovakiet afgivet egne erklæringer. Erklæringerne er ikke enslydende, men berører spørgsmålet om anerkendelse og etablering af diplomatiske forbindelser med Liechtenstein. Endvidere tilsigter erklæringerne at ophæve eventuelle retsvirkninger af Liechtensteins erklæring.

Estlands, Cyperns, Letlands, Maltas og Sloveniens erklæring ad artikel 5 i protokol 38 a om EØS' finansieringsmekanisme

Estland, Cypern, Letland, Malta og Slovenien anfører i deres erklæring, at fordelingsnøglen i artikel 5 i protokol 38 a om EØS' finansieringsmekanisme efter deres opfattelse ikke kan danne fortilfælde i forbindelse med udarbejdelse af fremtidige forslag om fordelingsnøgler i forbindelse med Fællesskabets samhørigheds- og strukturinstrumenter.

Kommissionens erklæring om gennemgang af oprindelsesregler for handel med fisk mellem Norge og EU før den 1. maj 2004 med henblik på harmonisering

Der er i dag tre sæt oprindelsesregler for handel med fisk mellem Norge og EU, fordi handlen er reguleret i tre forskellige aftaler (Det såkaldte fiskebrev, protokollen til Frihandelsaftalen og EØS-aftalen). Kommissionen udtrykker i erklæringen, at den skal undersøge mulighederne for harmonisering af regelsættene inden 1. maj 2004.

Aftale mellem Norge og Det Europæiske Fællesskab om en norsk finansieringsmekanisme for perioden 2004-2009

Aftalen omhandler Norges forpligtelser med hensyn til at oprette en finansieringsmekanisme for at mindske de sociale og økonomiske ulighe-

der i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og skal ses i sammenhæng med oprettelsen af en ny EØS-finansieringsmekanisme. Det er en bilateral aftale, der er indgået mellem Norge og Det Europæiske Fællesskab, men den indgår som en del af en generel forhandlingsløsning om udvidelsen af EØS.

Artikel 1 fastslår, at Norge har forpligtet sig til at oprette en bilateral finansieringsmekanisme for at mindske de økonomiske og sociale uligheder inden for EØS. De forpligtelser, som Norge har påtaget sig i henhold til denne aftale, forudsætter, at Norge deltager i EØS-samarbejdet som en EFTA-stat.

Artikel 2 fastslår beløbet til 567 millioner EUR, som stilles til rådighed i årlige trancher af 113,4 millioner EUR i perioden fra den 1. maj 2004 til og med den 30. april 2009.

Artikel 3 fastslår, at tilskuddene skal gå til de samme sektorer som under EØS-finansieringsmekanismen, men med prioritet for projekter på følgende områder:

- gennemførelse af Schengen-resultaterne, støtte til nationale Schengen-handlingsplaner samt styrkelse af retsvæsnets,
- miljø, bl.a. med vægt på styrkelse af den administrative kapacitet til at gennemføre relevante resultater og investeringer i infrastruktur og teknologi med prioritet til kommunal affaldsforvaltning,
- regionalpolitiske og grænseoverskridende aktiviteter,
- teknisk bistand i forbindelse med gennemførelse af EU-lovgivning.

Artikel 4 fastslår, at det norske bidrag ikke må overstige 60 % af projektomkostningerne, undtagen for projekter finansieret af offentlige myndigheder, hvor det maksimale støtteniveau er 85 % af de samlede omkostninger. Reglerne for statsstøtte skal overholdes. Norges retslige ansvar for projekterne er begrænset til de tilførte midler.

Artikel 5 fastslår, at det er de nye medlemslande Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet, der er modtagere i henhold til fordelingsnøglen, som findes i artikel 5.

Artikel 6 fastslår, at ordningen skal gennemgås i november 2006 og november 2008 med henblik på en omfordeling af eventuelle ubrugte midler.

Artikel 7 fastslår, at den norske finansieringsmekanisme skal koordineres med EØS-finansieringsmekanismen, og at ansøgningsprocedurerne for de to ordninger skal være identiske.

Artikel 8 fastslår, at de norske myndigheder eller et organ udpeget af den norske regering skal forvalte finansieringsmekanismen og træffe beslutninger om støtte. Forvaltningsomkostningerne vil blive dækket inden for det i artikel 2 anførte beløb.

Artikel 9 fastslår, at hvis et eller flere modtagerlande opført i artikel 5 ikke bliver kontraherende parter i EØS den 1. maj 2004, vil aftalen gøres til genstand for de nødvendige tilpasninger.

Bilateral fiskeriaftale mellem Norge og Det Europæiske Fællesskab

Den bilaterale fiskeriaftale mellem Norge og Det Europæiske Fællesskab har form af en tillægsprotokol til den bilaterale frihandelsaftale fra 1973. Dette er identisk med fremgangsmåden fra 1995, hvor man konsoliderede resultaterne fra 1986 og 1995 og oprettede en tillægsprotokol til frihandelsaftalen. Udover at beskrive resultaterne fra forhandlingerne om fisk justerer protokollen de officielle sprog i frihandelsaftalen, således at også de nye sprog er omfattet.

Artikel 1 fastslår, at frihandelsaftalen med tilhørende protokoller og bilag skal oversættes til de nye officielle EU-sprog.

Artikel 2 fastslår, at de forhold, der vedrører import til EU af visse fiskeprodukter hidrørende fra Norge, fremgår af protokollen og bilagene til protokollen, og at kontingenternes størrelse skal gennemgås på ny inden 30. april 2009. Niveaulet på kontingenterne skal da gennemgås i lyset af relevante faktorer. Øgning af rejekvoten gøres afhængig af, at der er fundet en løsning på spørgsmålet om transit gennem Norge til EU.

Artikel 3 fastslår, at frosne sildelapper fra den 1. maj 2004 skal have samme præferencebehandling som frosne sildefileter.

Artikel 4 specificerer, at den bilaterale protokol skal træde i kraft samtidig med, dels at de nye medlemslande tiltræder Den Europæiske Union og EØS, dels at de øvrige bilaterale aftaler træder i kraft, forudsat at protokollen ratificeres i henhold til aftaleparternes interne procedurer.

Artikel 5 angiver, at protokollen skal oversættes til norsk og til de officielle EU-sprog, og at alle sprogversioner er gyldige juridiske tekster.

Bilaget specificerer, hvilke produkter og mængder de toldfrie kontingenter åbnes for.

Bilateral aftale om fisk mellem Island og Det Europæiske Fællesskab

I lighed med den norske aftale er den islandske aftale en protokol til den bilaterale frihandelsaftale fra 1972. Teksten i den norske og den islandske aftale er identisk på alle punkter undtagen i artikel 2, hvor kvoterne beskrives, da Norge og Island har forskellige kvoter.

Aftale i form af en brevveksling mellem Norge og Det Europæiske Fællesskab om visse landbrugsvarer

Den bilaterale aftale mellem Norge og Det Europæiske Fællesskab om landbrugsvarer har

form af en brevveksling, hvilket er i lighed med tidligere lignende aftaler på landbrugsområdet.

Forhandlingsresultatet indebærer, at den eksisterende handel mellem Norge og de nye medlemslande videreføres. Norge vil fra den 1. maj 2004 åbne for årlige toldfrie importkvoter fra Det Europæiske Fællesskab af 1400 ton frosne jordbær, 950 ton hindbær m.v., 100 ton frø af rajgræs, 1300 ton æblejuice og 1000 ton kattenmad.

Dette indebærer, at eksisterende toldfrie importkvoter fra nye medlemslande for frosne jordbær, hindbær m.v. og æblejuice tilføjes som en del af Det Europæiske Fællesskabs samlede kvotearrangement. For frø af rajgræs og kattenmad etableres nye toldfrie importkvoter til Norge.

Bilag 2

AFTALE

**OM DEN TJEKKISKE REPUBLIKS,
REPUBLICKEN ESTLANDS,
REPUBLICKEN CYPERNS,
REPUBLICKEN LETLANDS,
REPUBLICKEN LITAUENS,
REPUBLICKEN UNGARNS,
REPUBLICKEN MALTAS,
REPUBLICKEN POLENS,
REPUBLICKEN SLOVENIENS OG DEN
SLOVAKISKE REPUBLIKS
DELTAGELSE I DET EUROPÆISKE
ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE**

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB,
KONGERIGET BELGIEN,
KONGERIGET DANMARK,
FORBUNDSREPUBLICKEN TYSKLAND,
DEN HELLENSKE REPUBLIK,
KONGERIGET SPANIEN,
DEN FRANSKE REPUBLIK,
IRLAND,
DEN ITALIENSKE REPUBLIK,
STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,
KONGERIGET NEDERLANDENE,
REPUBLICKEN ØSTRIG,
DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,
REPUBLICKEN FINLAND,
KONGERIGET SVERIGE,
DET FORENEDE KONGERIGE STORBRI-
TANNIEN OG NORDIRLAND,
i det følgende benævnt, »EF-medlemsstaterne«,
REPUBLICKEN ISLAND,
FYRSTENDØMMET LIECHTENSTEIN,
KONGERIGET NORGE,
i det følgende benævnt, »EFTA-medlemsstater-
ne«,
i det følgende tilsammen benævnt »de nuværen-
de kontraherende parter«,

samt

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,
REPUBLICKEN ESTLAND,
REPUBLICKEN CYPERN,
REPUBLICKEN LETLAND,
REPUBLICKEN LITAUEN,
REPUBLICKEN UNGARN,
REPUBLICKEN MALTA,
REPUBLICKEN POLEN,
REPUBLICKEN SLOVENIEN,
DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at traktaten om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Ungarns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union (i det følgende benævnt »tiltrædelsestraktaten«) blev undertegnet i Athen den 16. april 2003,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at det er fastsat i artikel 128 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, der blev undertegnet i Porto den 2. maj 1992, at enhver europæisk stat, som bliver medlem af Fællesskabet, skal ansøge om at blive part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (i det følgende benævnt »EØS-aftalen«),

SOM TAGER I BETRAGTNING, at Den Tjekkiske Republik, Republikken Estland, Republikken Cypern, Republikken Letland, Republikken Litauen, Republikken Ungarn, Republikken Malta, Republikken Polen, Republikken Slovenien og Den Slovakiske Republik har ansøgt om at blive kontraherende parter i EØS-aftalen,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at vilkårene og betingelserne for disse landes deltagelse skal fastsættes ved en aftale mellem de nuværende kontraherende parter og ansøgerlandene,

HAR BESLUTTET at indgå følgende aftale:

ARTIKEL 1

1. Den Tjekkiske Republik, Republikken Estland, Republikken Cypern, Republikken Letland, Republikken Litauen, Republikken Ungarn, Republikken Malta, Republikken Polen, Republikken Slovenien og Den Slovakiske Republik bliver herved kontraherende parter i EØS-aftalen og benævnes i det følgende »de nye kontraherende parter«.

2. Fra denne aftales ikrafttræden er bestemmelserne i EØS-aftalen, som ændret ved de afgørelser, som Det Blandede EØS-udvalg har truffet før den 1. november 2002, bindende for de nye kontraherende parter på samme betingelser som for de nuværende kontraherende parter og på de vilkår og betingelser, der er fastsat i denne aftale.

3. Bilagene til denne aftale udgør en integrerende del af denne aftale.

ARTIKEL 2

1) TILPASNINGER TIL HOVEDTEKSTEN TIL EØS-AFTALEN

a) Præambel:

Listen over kontraherende parter affattes således:

»DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB,
KONGERIGET BELGIEN,
DEN TJEKKISKE REPUBLIK,
KONGERIGET DANMARK,
FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,
REPUBLIKKEN ESTLAND,
DEN HELLENSKE REPUBLIK,
KONGERIGET SPANIEN,
DEN FRANSE REPUBLIK,
IRLAND,
DEN ITALIENSKE REPUBLIK,
REPUBLIKKEN CYPERN,
REPUBLIKKEN LETLAND,
REPUBLIKKEN LITAUEN,
STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,
REPUBLIKKEN UNGARN,
REPUBLIKKEN MALTA,
KONGERIGET NEDERLANDENE,
REPUBLIKKEN ØSTRIG,
REPUBLIKKEN POLEN,
DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,
REPUBLIKKEN SLOVENIEN,
DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,
REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,
DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND
SAMT
REPUBLIKKEN ISLAND,
FYRSTENDØMMET LIECHTENSTEIN,
KONGERIGET NORGE,«

b) Artikel 2

i. Litra b) affattes således:

»»EFTA-staterne«, Republikken Island, Fyrstendømmet Liechtenstein og Kongeriget Norge«.

ii. I litra c) slettes ordene »og Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab«.

iii. Følgende litra indsættes:

»d) »Tiltrædelsesakten af 16. april 2003«, akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union, og som blev vedtaget i Athen den 16. april 2003.«

c) Artikel 109:

I stk. 1 slettes ordene »Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab«.

d) Artikel 117:

Teksten til artikel 117 affattes således:

»Bestemmelserne om finansieringsmekanismer er fastlagt i protokol 38 og 38a.«

e) Artikel 121:

Litra c) bortfalder.

f) Artikel 126:

I stk. 1 foretages følgende ændringer:

i. Udtrykket »og Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab« udgår.

ii. Udtrykket »nævnte Traktater« ændres til »nævnte Traktat«.

iii. Ordene »Republikken Finlands, Republikken Islands, Fyrstendømmet Liechtensteins, Kongeriget Norges, Kongeriget Sveriges og Republikken Østrigs område« ændres til »Republikken Islands, Fyrstendømmet Liechtensteins og Kongeriget Norges område«.

g) Artikel 129:

i. I stk. 1 indsættes følgende afsnit efter første afsnit:

»Efter udvidelsen af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde har teksterne til denne aftale på estisk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, slovakisk, slovensk, tjekkisk og ungarsk samme gyldighed.«

ii. Det nye tredje afsnit i stk. 1 affattes således:

»Teksten til de retsakter, der er omhandlet i bilagene, har samme gyldighed på dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, portugisisk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk som offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende og udarbejdes med henblik på autentifikation heraf på islandsk og norsk og offentliggøres i EØS-tillægget til Den Europæiske Unions Tidende.«

2) TILPASNINGER TIL PROTOKOLLERNE TIL EØS-AFTALEN

a) Protokol 36:

Artikel 2, stk. 1, affattes således:

»Det Blandede EØS-Parlamentarikerudvalg består af 24 medlemmer.«

b) Ny protokol 38a:

En ny protokol 38a indsættes efter protokol 38:

»PROTOKOL 38a

OM EØS' FINANSIERINGSMEKANISME

ARTIKEL 1

EFTA-staterne bidrager til en mindskelse af de økonomiske og sociale uligheder i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde i form af finansiering af bevillinger til investerings- og udviklingsprojekter i de prioriterede sektorer, der er opført i artikel 3.

ARTIKEL 2

Det samlede finansielle bidrag som fastsat i artikel 1 andrager 600 mio. EUR, som stilles til rådighed i form af forpligtelsesbevillinger i årlige trancher på 120 mio. EUR i perioden fra den 1. maj 2004 til og med den 30. april 2009.

ARTIKEL 3

1. Bevillingerne vil kunne anvendes til projekter inden for følgende prioriterede sektorer:

- Beskyttelse af miljøet, herunder det menneskelige miljø, bl.a. ved en mindskelse af forureningen og fremme af vedvarende energi,
- fremme af bæredygtig udvikling i kraft af forbedret ressourceanvendelse og -forvaltning,
- bevarelse af den europæiske kulturarv, herunder offentlig transport og byfornyelse,
- udvikling af de menneskelige ressourcer, bl.a. ved en indsats på uddannelses-området, styrkelse af lokalregeringernes eller deres institutioners administrative og forvaltningsmæssige kapacitet samt styrkelse af de demokratiske processer, der støtter denne udvikling,
- sundhed og børneoplysning.

2. Der kan ydes tilskud til akademisk forskning, for så vidt den er målrettet mod en eller flere af de prioriterede sektorer.

ARTIKEL 4

1. EFTA-bidraget i form af tilskud må ikke overstige 60 pct. af projektkomkostningerne, undtagen når det drejer sig om projekter, der ellers finansieres via en central-, regional- eller lokalregerings budgetbevillinger, hvor bidraget ikke må overstige 85 pct. af de samlede omkostninger. Fællesskabets lofter for samfinansiering må under ingen omstændigheder overskrides.

2. Gældende regler om statsstøtte skal overholdes.

3. Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber vil gennemgå de foreslåede projekter for at undersøge, om de er i overensstemmelse med Fællesskabets målsætninger.

4. EFTA-staternes ansvar for projekterne er begrænset til at stille midler til rådighed i overensstemmelse med den aftalte plan. Der påtages intet ansvar over for tredjemand.

ARTIKEL 5

Midlerne stilles til rådighed for modtagerlandene (Tjekkiet, Estland, Grækenland, Spanien, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Portugal, Slovenien og Slovakiet) i overensstemmelse med følgende fordelingsnøgle:

Modtagerland	Procentdel af det samlede bidrag
Tjekkiet	8,09 %
Estland	1,68 %
Grækenland	5,71 %
Spanien	7,64 %
Cypern	0,21 %
Letland	3,29 %
Litauen	4,50 %
Ungarn	10,13 %
Malta	0,32 %
Polen	46,80 %
Portugal	5,22 %
Slovenien	1,02 %
Slovakiet	5,39 %

ARTIKEL 6

Med henblik på at omfordele eventuelle ikke-bevilgede midler til højt prioriterede projekter fra et hvilken som helst modtagerland foretages der en gennemgang i november 2006 og igen i november 2008.

ARTIKEL 7

1. Det finansielle bidrag, der er fastsat i denne protokol, koordineres snævert med det bilaterale bidrag fra Norge, som er fastsat i den norske finansieringsmekanisme.

2. Især skal EFTA-staterne sikre, at ansøgningsprocedurerne er identiske for begge de finansieringsmekanismer, der er nævnt i det foregående stk.

3. Der skal efter omstændighederne tages hensyn til eventuelle relevante ændringer i Fællesskabets samholdspolitikker.

ARTIKEL 8

1. EFTA-staterne nedsætter et udvalg, som skal forvalte EØS' finansieringsmekanisme.

2. Yderligere bestemmelser om gennemførelse af EØS' finansieringsmekanisme vil i fornødent omfang blive fastsat af EFTA-staterne.

3. Forvaltningsomkostningerne afholdes ud af det samlede beløb, der er nævnt i artikel 2.

ARTIKEL 9

Ved udløbet af femårsperioden vil de kontraherende parter, uden at dette berører rettigheder og forpligtelser i henhold til aftalen, på baggrund af aftalens artikel 115 se på behovet for at finde en løsning på de økonomiske og sociale uligheder i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

ARTIKEL 10

Hvis et eller flere af de modtagerlande, der er nævnt i artikel 5 i denne protokol, ikke bliver kontraherende part i aftalen den 1. maj 2004, eller hvis der opstår ændringer i medlemskabet af EFTA-søjlen i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, foretages der de nødvendige tilpasninger af denne protokol.»

c) Ny protokol 44:

Følgende indsættes som protokol 44:

»PROTOKOL 44

OM BESKYTTELSESFORANSTALTNINGERNE I TILTRÆDELSESAKTEN AF 16. APRIL 2003

1. Anvendelse af artikel 112 i EØS-aftalen på den generelle økonomiske beskyttelses-klausul og de beskyttelsesmekanismer, der er indeholdt i visse overgangsordninger på områderne fri bevægelighed for personer og vejtransport

Artikel 112 i EØS-aftalen finder også anvendelse i de særlige situationer, der er beskrevet eller omhandlet i bestemmelserne i artikel 37 i tiltrædelsesakten af 16. april 2003 og i de beskyttelsesmekanismer, der er indeholdt i visse overgangsordninger under overskriften »Overgangsperiode« i bilag V (Arbejdskraftens frie bevægelighed) og bilag VIII (Etableringsret), i bilag XVIII (Sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, arbejdsret og ligebehandling af mænd og kvinder), punkt 30 (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF) og i bilag XIII (Transport), punkt 26 c) (Rådets forordning (EØF) nr. 3118/93), med samme tids-begrænsninger, omfang og virkninger som i de pågældende bestemmelser.

2. Beskyttelsesklausul vedrørende det indre marked

Den generelle beslutningsprocedure, der er fastsat i aftalen, anvendes også for afgørelser truffet af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i henhold til artikel 38 i tiltrædelsesakten af 16. april 2003.«.

ARTIKEL 3

1. Alle ændringer til retsakter, der er vedtaget af Fællesskabets institutioner og indarbejdet i EØS-aftalen i henhold til akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union (i det følgende betegnet »tiltrædelsesakten af 16. april 2003«), indarbejdes i og bliver del af EØS-aftalen.

2. Med henblik herpå indsættes følgende led i de afsnit i bilagene og protokollerne til EØS-aftalen, der indeholder henvisninger til retsakter vedtaget af de berørte EF-institutioner:

»— [CELEX-nummer]: akt vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner

grundlag for Den Europæiske Union, vedtaget den 16. april 2003.«.

3. Hvis det i stk. 2 omtalte led er det første led i det pågældende afsnit, indledes leddet med ordene »som ændret ved:«.

4. I bilag A til denne aftale findes en liste over de punkter i bilagene og protokollerne til EØS-aftalen, hvor teksten i stk. 2 og 3 skal indsættes.

5. Hvis retsakter, der er indarbejdet i EØS-aftalen forud for datoen for denne aftales ikrafttræden, kræver tilpasninger som følge af de nye kontraherende parter indtræden, og de nødvendige tilpasninger ikke er forudsat i denne aftale, vil de pågældende tilpasninger blive foretaget i overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i EØS-aftalen.

ARTIKEL 4

1. De ordninger, der er omtalt i bilag B til denne aftale, indarbejdes i og bliver del af EØS-aftalen.

2. Eventuelle ordninger, der vedrører EØS-aftalen, der er omhandlet i tiltrædelsesakten af 16. april 2003, og som ikke er omfattet af bilag B til denne aftale, vil blive taget op til behandling i overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i EØS-aftalen.

ARTIKEL 5

Alle parter i denne aftale kan indbringe ethvert spørgsmål vedrørende aftalens fortolkning eller anvendelse for Det Blandede EØS-udvalg. Det Blandede EØS-udvalg vil undersøge spørgsmålet for at finde en acceptabel løsning, der kan sikre, at EØS-aftalens rette funktion bevares.

ARTIKEL 6

1. Denne aftale ratificeres eller godkendes af de nuværende kontraherende parter og de nye kontraherende parter i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

2. Aftalen træder i kraft samme dag som tiltrædelsestraktaten, forudsat at alle ratificerings- eller godkendelsesinstrumenter er blevet deponeret før denne dato, og forudsat at følgende tilknyttede aftaler og protokoller træder i kraft samme dag:

a) Aftale mellem Kongeriget Norge og Det Europæiske Fællesskab om en norsk finansieringsmekanisme for perioden 2004-2009,

- b) tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Island som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union,
- c) tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union og
- d) aftale i form af brevveksling mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Norge om visse landbrugsvarer.

3. Hvis ikke alle nye kontraherende parter har deponeret deres ratificerings- eller godkendelsesinstrumenter vedrørende aftalen rettidigt, træder denne aftale i kraft for de stater, som har gjort dette. EØS-Rådet træffer i så fald øjeblikkeligt afgørelse om de tilpasninger, der skal foretages til denne aftale og i givet fald til EØS-aftalen.

ARTIKEL 7

Denne aftale, der er udfærdiget i ét eksemplar på dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, islandsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet teksterne på alle disse sprog har samme gyldighed, deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union, som fremsender en bekræftet genpart til regeringerne i hver af de stater, der er parter i aftalen.

*Udfærdiget i Luxembourg den fjortende oktober
to tusind og tre.*

SLUTAKT

De befuldmægtigede for
 DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB,
 i det følgende benævnt »Fællesskabet«, og for:
 KONGERIGET BELGIEN,
 KONGERIGET DANMARK,
 FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,
 DEN HELLENSKE REPUBLIK,
 KONGERIGET SPANIEN,
 DEN FRANSKE REPUBLIK,
 IRLAND,
 DEN ITALIENSKE REPUBLIK,
 STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,
 KONGERIGET NEDERLANDENE,
 REPUBLIKKEN ØSTRIG,
 DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,
 REPUBLIKKEN FINLAND,
 KONGERIGET SVERIGE,
 DET FORENEDE KONGERIGE STORBRI-
 TANNIEN OG NORDIRLAND,

som er kontraherende parter i traktaten om op-
 rettelse af DET EUROPÆISKE FÆLLES-
 SKAB,

i det følgende benævnt »EF-medlemsstaterne«,
 de befuldmægtigede for
 REPUBLIKKEN ISLAND,
 FYRSTENDØMMET LIECHTENSTEIN,
 KONGERIGET NORGE,

i det følgende benævnt »EFTA-staterne«

som alle er kontraherende parter i aftalen om Det
 Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
 som blev indgået i Porto den 2. maj 1992, i det
 følgende benævnt »EØS-aftalen«,

i det følgende tilsammen benævnt »de nuværen-
 de kontraherende parter«,

samt

de befuldmægtigede for
 DEN TJEKKISKE REPUBLIK,
 REPUBLIKKEN ESTLAND,
 REPUBLIKKEN CYPERN,
 REPUBLIKKEN LETLAND,
 REPUBLIKKEN LITAUEN,
 REPUBLIKKEN UNGARN,
 REPUBLIKKEN MALTA,
 REPUBLIKKEN POLEN,
 REPUBLIKKEN SLOVENIEN,
 DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

i det følgende benævnt »de nye kontraherende
 parter«,

som mødes i Luxembourg den fjortende oktober
 to tusind og tre med henblik på undertegnelse af
 aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republi-
 kken Estlands, Republikken Cyperns, Republi-
 kken Letlands, Republikken Litauens, Republi-
 kken Ungarns, Republikken Maltas, Republi-
 kken Polens, Republikken Sloveniens og Den
 Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæi-
 ske Økonomiske Samarbejdsområde, har vedta-
 get følgende tekster:

- I. Aftale om Den Tjekkiske Republiks, Repu-
 blikken Estlands, Republikken Cyperns, Re-
 publikken Letlands, Republikken Litauens,
 Republikken Ungarns, Republikken Maltas,
 Republikken Polens, Republikken Sloveni-
 ens og Den Slovakiske Republiks deltagelse
 i Det Europæiske Økonomiske Samarbejds-
 område (i det følgende benævnt »aftalen«),
- II. Nedenfor nævnte tekster, som er tilføjet som
 bilag til aftalen:
 Bilag A: den liste, der er omhandlet i afta-
 lens artikel 3
 Bilag B: den liste, der er omhandlet i afta-
 lens artikel 4

De befuldmægtigede for de nuværende kontra-
 herende parter og de befuldmægtigede for de
 nye kontraherende parter har vedtaget de fælles-
 erklæringer, der er opført nedenfor og vedføjet
 som bilag til denne slutakt:

1. Fælles erklæring om den samtidige udvi-
 delse af Den Europæiske Union og Det
 Europæiske Økonomiske Samarbejdsom-
 råde.

2. Fælles erklæring om anvendelse af oprindelsesreglerne efter ikrafttrædelsen af aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.
3. Fælles erklæring ad artikel 126 i EØS-aftalen.

De befuldmægtigede for Fællesskabet, EF-medlemsstaterne, EFTA-staterne og de nye kontraherende parter har taget de erklæringer, der er opført nedenfor og vedføjet som bilag til denne slutakt, til efterretning:

1. EFTA-staternes almindelige fælles erklæring.
2. Fælles erklæring fra EFTA-staternes side om arbejdstagernes frie bevægelighed.
3. Fælles erklæring fra EFTA-staternes side om det indre marked for elektricitet.
4. Erklæring fra Liechtensteins regerings side.
5. Den Tjekkiske Republiks erklæring om Fyrstendømmet Liechtensteins unilaterale erklæring.
6. Den Slovakiske Republiks erklæring om Fyrstendømmet Liechtensteins unilaterale erklæring.
7. Erklæring fra Estland, Cypern, Letland, Malta og Slovenien ad artikel 5 i protokol 38a om EØS' finansieringsmekanisme.
8. Erklæring fra Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers side om oprindelsesregler inden for fisk og fiskerivarer.

De befuldmægtigede for de nuværende kontraherende parter og de befuldmægtigede for de nye kontraherende parter har også opnået enighed om, at de nye kontraherende parter på behørig vis skal underrettes og konsulteres om alle relevante anliggender, der skal behandles i EØS-Rådet og Det Blandede EØS-udvalg i den periode, der går forud for de nye kontraherende parters deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

De har desuden opnået enighed om, at EØS-aftalen, som ændret ved protokollen om tilpas-

ning af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og den fulde tekst til hver af de af Det Blandede EØS-udvalg truffne afgørelser skal udarbejdes på estisk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, slovakisk, slovensk, tjekkisk og ungarsk og bekræftes af repræsentanterne for de kontraherende parter senest ved aftalens ikrafttræden.

De tager aftalen mellem Kongeriget Norge og Det Europæiske Fællesskab om en norsk finansieringsmekanisme for perioden 2004-2009, som også er vedføjet som bilag til denne slutakt, til efterretning.

De tager også tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Island som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union, som er tilføjet som bilag til denne slutakt, til efterretning.

De tager dernæst tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union, som er tilføjet som bilag til denne slutakt, til efterretning.

De tager desuden aftalen i form af brevvekslinger mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Norge vedrørende visse landbrugsvarer, som også er vedføjet som bilag til denne slutakt, til efterretning.

De understreger, at ovennævnte aftaler og protokoller udgør faste bestanddele af en samlet løsning på de forskellige spørgsmål, der er taget op i forbindelse med de nye kontraherende parters deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og at aftalen og de fire tilknyttede aftaler bør træde i kraft samtidig.

*Udfærdiget i Luxembourg den fjortende oktober
to tusind og tre.*

Bilag til f. t. l. vedr. Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

**DE KONTRAHERENDE PARTERS
FÆLLES ERKLÆRINGER
TIL AFTALEN**

**FÆLLES ERKLÆRING
OM DEN SAMTIDIGE UDVIDELSE AF
DEN EUROPÆISKE UNION OG DET
EUROPÆISKE
ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE**

De kontraherende parter understreger vigtigheden af de nuværende kontraherende parters og de nye kontraherende parters snarlige ratificering eller godkendelse i overensstemmelse med deres respektive forfatningsretlige bestemmelser for at sikre den samtidige udvidelse af Den Europæiske Union og Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde den 1. maj 2004.

**FÆLLES ERKLÆRING
OM ANVENDELSE AF
OPRINDELSESREGLERNE EFTER
IKRAFTTRÆDELSEN
AF AFTALEN OM DEN TJEKKISKE
REPUBLICS,
REPUBLICKEN ESTLANDS,
REPUBLICKEN CYPERNS,
REPUBLICKEN LETLANDS,
REPUBLICKEN LITAUENS,
REPUBLICKEN UNGARNS,
REPUBLICKEN MALTAS,
REPUBLICKEN POLENS,
REPUBLICKEN SLOVENIENS
OG DEN SLOVAKISKE REPUBLICS
DELTAGELSE
I DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE
SAMARBEJDSOMRÅDE**

1. Et oprindelsesbevis, der er behørigt udstedt af en EFTA-stat eller en ny kontraherende part inden for rammerne af en præferenceaftale mellem EFTA-staterne og den nye kontraherende part eller inden for rammerne af en EFTA-stats eller en ny kontraherende stats unilaterale nationale lovgivning betragtes som bevis på EØS-præferenceoprindelse, forudsat at:
 - a) oprindelsesbeviset og transportdokumenterne er udstedt senest dagen før aftalens ikrafttræden,
 - b) oprindelsesbeviset forelægges for toldmyndighederne senest fire måneder efter aftalens ikrafttræden.

Hvis varer er blevet angivet til indførsel fra en EFTA-stat eller en ny kontraherende part i hhv. en ny kontraherende part eller en EFTA-stat forud for aftalens ikrafttræden som led i på det tidspunkt gældende præferenceordninger mellem en EFTA-stat og en ny kontraherende part, kan et oprindelsesbevis, der udstedes med tilbagevirkende kraft i henhold til disse ordninger også accepteres, forudsat at det forelægges for toldmyndighederne inden for fire uger efter aftalens ikrafttrædelsesdato.

2. EFTA-staterne på den ene side og Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Slovenien og Slovakiet på den anden bebyrdes til at opretholde de tilladelser, hvormed der er givet status som »godkendt eksportør« som led i de aftaler, der er indgået mellem EFTA-staterne på den ene side og Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Slovenien og Slovakiet på den anden, forudsat at de godkendte eksportører anvender EØS-oprindelsesreglerne.

Disse tilladelser erstattes af EFTA-staterne og Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Slovenien og Slovakiet senest et år efter tiltrædelsen af nye tilladelser, der udstedes på de vilkår, der er fastlagt i protokol 4 til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

3. Anmodninger om efterfølgende verifikation af oprindelsesbevis, der er udstedt som led i præferenceordninger og -arrangementer nævnt i stk. 1 og 2 ovenfor, godkendes af de kompetente myndigheder i EFTA-staterne og de nye kontraherende parter i en periode på tre år efter udstedelsen af det pågældende oprindelsesbevis og kan fremsættes af disse myndigheder i en periode på op til tre år efter godkendelse af oprindelsesbeviset.

**FÆLLES ERKLÆRING
AD ARTIKEL 126 I EØS-AFTALEN**

De kontraherende parter bekræfter, at henvisningerne i artikel 126 i EØS-aftalen til »traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab« og »de betingelser, der er fastsat i nævnte traktat«, dækker protokol 10 om Cypren, der er vedføjet som bilag til tiltrædelsesakten af 16. april 2003.

**ANDRE ERKLÆRINGER
FRA EN ELLER FLERE
KONTRAHERENDE
PARTER I AFTALEN**

**GENEREL FÆLLES ERKLÆRING FRA
EFTA-STATERNES SIDE**

EFTA-staterne tager de erklæringer ad notam, som er relevante for EØS-aftalen, som er vedføjet som bilag til slutakten til traktaten om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union.

EFTA-staterne understreger, at de erklæringer, som er relevante for EØS-aftalen, som er vedføjet som bilag til den i foregående afsnit nævnte traktat, ikke kan fortolkes eller anvendes på en måde, der strider mod de kontraherende parters forpligtelse som følge af denne aftale eller EØS-aftalen.

**FÆLLES ERKLÆRING
FRA EFTA-STATERNES SIDE OM
ARBEJDSTAGERNES FRIE
BEVÆGELIGHED**

EFTA-staterne understreger de stærke elementer af differentiering og fleksibilitet i ordningerne vedrørende arbejdstagernes frie bevægelighed. De bestræber sig på at tilbyde øget adgang til arbejdsmarkedet for statsborgere fra Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Slovenien og Slovakiet i henhold til national lovgivning med henblik på at fremskynde tilnærmelsen til gældende EU-lovgivning. Som følge heraf skulle beskæftigelsesmulighederne i EFTA-staterne for statsborgere fra Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Slovenien og Slovakiet blive forbedret i betydelig grad ved disse staters tiltrædelse. Desuden vil EFTA-staterne gøre bedst mulig brug af de foreslåede ordninger til så hurtigt som muligt at gå over til fuld anvendelse af de gældende regler på området for fri bevægelighed for arbejdstagere. For Liechtenstein vil dette ske i overensstemmelse med specifikke ordninger som forudsat i sektortilpasningerne til bilag V (fri bevægelighed for arbejdstagere) og bilag VIII (etableringsret) til EØS-aftalen.

**FÆLLES ERKLÆRING
FRA EFTA-STATERNES SIDE OM DET
INDRE
MARKED FOR ELEKTRICITET**

Med henvisning til overgangsordningen for Estland, jf. punkt 2 i kapitel 8 i bilag 6 til tiltrædelsesakten af 16. april 2003 og erklæring 8 om olieskifer, det indre marked for elektricitet og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (elektricitetsdirektivet): Estland, bemærker EFTA-staterne, at det med henblik på at begrænse potentielle konkurrencefordrejninger på det indre marked for elektricitet kan blive nødvendigt at anvende beskyttelsesordninger, såsom gensidighedsklausulen i direktiv 96/92/EF.

**ERKLÆRING
FRA LIECHTENSTEINS REGERINGS
SIDE**

Liechtensteins regering antager, at alle kontraherende parter respekterer Fyrstendømmet Liechtenstein som en mangeårig suveræn og anerkendt stat, som var neutral under hele 1. og 2. verdenskrig.

**DEN TJEKKISKE REPUBLIKS
ERKLÆRING
OM FYRSTENDØMMET
LIECHTENSTEINS
UNILATERALE ERKLÆRING**

Den Tjekkiske Republik bifalder indgåelsen af aftalen mellem kandidatlandene og medlemmerne af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og ser den som et vigtigt skridt mod afskaffelsen af den tidligere opdeling af Europa og mod videre politisk og økonomisk udvikling i Europa. Den Tjekkiske Republik er rede til at samarbejde i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde med alle medlemsstater, herunder også Fyrstendømmet Liechtenstein.

I forholdet til Fyrstendømmet Liechtenstein har Den Tjekkiske Republik siden oprettelsen vist tydelig interesse i at etablere diplomatiske forbindelser. Allerede i 1992 sendte den en anmodning til regeringerne i alle lande om anerkendelse som en ny enhed i international ret med virkning fra den 1. januar 1993. Mens næsten alle regeringer bekræftede anmodningen, udgør

Fyrstendømmet Liechtenstein stadig en undtagelse.

Den Tjekkiske Republik knytter ingen retsvirkninger til erklæringer, som ikke har forbindelse med denne aftales genstand og formål.

**DEN SLOVAKISKE REPUBLIKS
ERKLÆRING
OM FYRSTENDØMMET
LIECHTENSTEINS
UNILATERALE ERKLÆRING**

Den Slovakiske Republik bifalder indgåelsen af aftalen mellem kandidatlandene og medlemmerne af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og ser den som et vigtigt skridt mod videre økonomisk og politisk udvikling i Europa.

Siden oprettelsen har Den Slovakiske Republik anerkendt Fyrstendømmet Liechtenstein som en suveræn stat og er rede til at etablere diplomatiske forbindelser med Fyrstendømmet.

Den Slovakiske Republik knytter ingen retsvirkninger til erklæringer, som ikke har forbindelse med denne aftales genstand og formål.

**ERKLÆRING
FRA ESTLAND, CYPERN, LETLAND,
MALTA OG SLOVENIEN
AD ARTIKEL 5 I PROTOKOL 38a
OM EØS' FINANSIERINGSMEKANISME**

Estland, Cypern, Letland, Malta og Slovenien understreger, at fordelingsnøglen i artikel 5 blev udformet specifikt til EØS' finansieringsmekanisme. Det er deres opfattelse, at denne fordelingsnøgle ikke berører eventuelle fremtidige forslag om fordelingsnøgler i forbindelse med Fællesskabets samhørigheds- og strukturinstrumenter.

**ERKLÆRING
FRA KOMMISSIONEN FOR DE
EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS
SIDE OM OPRINDELSESREGLER
INDEN FOR FISK
OG FISKERIVARER**

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber vil undersøge muligheden for en harmonisering af oprindelsesreglerne inden den 1. maj 2004.

**AFTALE
MELLEM KONGERIGET NORGE
OG DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB
OM EN NORSK
FINANSIERINGSMEKANISME
FOR PERIODEN 2004-2009**

ARTIKEL 1

Kongeriget Norge forpligter sig til at oprette en finansieringsmekanisme til at mindske sociale og økonomiske uligheder i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Formålet med denne mekanisme er at bidrage til konsolidering af de nye medlemsstaters kapacitet til at deltage fuldt ud i et udvidet indre marked i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ved finansiering af tilskud til investeringsprojekter på de prioriterede sektorer, der er opført i artikel 3. De forpligtelser, Norge har påtaget sig i henhold til denne aftale, er baseret på Norges deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde som EFTA-stat.

ARTIKEL 2

Det samlede finansielle bidrag som fastsat i artikel 1 andrager 567 mio. EUR, som stilles til rådighed i form af forpligtelsesbevillinger i årlige trancher på 113,4 mio. EUR i perioden fra den 1. maj 2004 til og med den 30. april 2009.

ARTIKEL 3

Tilskuddene skal kunne ydes til projekter i de samme sektorer som under EØS' finansieringsmekanisme, men med prioritet for projekter på følgende områder:

- a) gennemførelse af Schengen-resultaterne, støtte til nationale Schengen-handlingsplaner samt styrkelse af retsvæsenet

- b) miljø, bl.a. med vægt på styrkelse af den administrative kapacitet for at gennemføre relevante resultater og investeringer i infrastruktur og teknologi med prioritet til kommunal affaldsforvaltning
- c) regionalpolitiske og grænseoverskridende aktiviteter
- d) teknisk bistand i forbindelse med gennemførelse af EU-lovgivning.

ARTIKEL 4

Det norske bidrag i form af tilskud må ikke overstige 60% af projektomkostningerne, undtagen når det drejer sig om projekter, der ellers finansieres via en central-, regional- eller lokalregerings budgetbevillinger, hvor bidraget ikke må overstige 85% af de samlede omkostninger. Fællesskabets lofter for samfinansiering må under ingen omstændigheder overskrides.

Gældende regler om statsstøtte skal overholdes.

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber vil gennemgå de foreslåede projekter for at undersøge, om de er i overensstemmelse med Fællesskabets målsætninger.

Kongeriget Norges ansvar for projekterne er begrænset til at stille midler til rådighed i overensstemmelse med den aftalte plan. Der påtages intet ansvar over for tredjemand.

ARTIKEL 5

Midlerne stilles til rådighed for modtagerlandene (Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet) i overensstemmelse med følgende fordelingsnøgle:

Modtagerland	Procentdel af det samlede bidrag
Tjekkiet	11,0%
Estland	4,0%
Cypern	0,6%
Letland	6,0%
Litauen	7,1%
Ungarn	13,1%
Malta	0,3%

Modtagerland	Procentdel af det samlede bidrag
Polen	49,0%
Slovenien	2,2%
Slovakiet	6,7%

ARTIKEL 6

Med henblik på at omfordele eventuelle ikke-bevilgede midler til højtprioriterede projekter fra et hvilken som helst modtagerland foretages der en gennemgang i november 2006 og igen i november 2008.

ARTIKEL 7

Det finansielle bidrag, der er fastsat i artikel 1, koordineres snævert med bidraget fra EFTA-staterne, som er fastsat i EØS' finansieringsmekanisme.

Især skal Kongeriget Norge sikre, at ansøgningsprocedurerne er identiske for begge de finansieringsmekanismer, der er nævnt i det foregående stk.

Der skal efter omstændighederne tages hensyn til eventuelle relevante ændringer i EU's samholdspolitikker.

ARTIKEL 8

Den norske regering eller et organ udpeget af den norske regering vil forvalte den norske finansieringsmekanisme.

Yderligere bestemmelser om gennemførelse af finansieringsmekanismen vil i fornødent omfang blive fastsat af den norske regering.

Forvaltningsomkostningerne afholdes ud af det samlede beløb, der er nævnt i artikel 2.

ARTIKEL 9

Denne aftale ratificeres eller godkendes af de kontraherende parter i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

Den træder i kraft samme dag som traktaten om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske

Union af 16. april 2003, forudsat at ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne for følgende tilknyttede aftaler og protokoller også er blevet deponeret:

- a) Aftale om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- b) tillægsprotokol til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Island som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union,
- c) tillægsprotokol til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union, og
- d) aftale i form af brevveksling mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Norge om visse landbrugsvarer.

Hvis nogen af modtagerlandene, der opført i artikel 5, ikke bliver medlem af EØS den 1. maj 2004, foretages der de fornødne tilpasninger af denne aftale.

Udfærdiget i Bruxelles

For Det Europæiske Fællesskab

For Kongeriget Norge

**TILLÆGSPROTOKOL
TIL OVERENSKOMSTEN MELLEM
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE
FÆLLESSKAB OG KONGERIGET
NORGE
SOM FØLGE AF
DEN TJEKKISKE REPUBLIKS,
REPUBLIKKEN ESTLANDS,
REPUBLIKKEN CYPERNS,
REPUBLIKKEN LETLANDS,
REPUBLIKKEN LITAUENS,
REPUBLIKKEN UNGARNS,
REPUBLIKKEN MALTAS,
REPUBLIKKEN POLENS,
REPUBLIKKEN SLOVENIENS OG DEN
SLOVAKISKE REPUBLIKS
TILTRÆDELSE AF DEN EUROPÆISKE
UNION
DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB**

og

KONGERIGET NORGE

HAR -

UNDER HENVISNING TIL overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge undertegnet den 14. maj 1973, i det følgende benævnt »overenskomsten«, og de eksisterende arrangementer om handel med fisk og fiskerivarer mellem Norge og Fællesskabet,

UNDER HENVISNING TIL Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union,

UNDER HENVISNING TIL aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (i det følgende benævnt »EØS-udvidelsesaftalen«),

UNDER HENVISNING TIL den eksisterende handelsordning for handel med fisk og fiskerivarer mellem Norge og de tiltrædende lande -

VEDTAGET ved fælles aftale at fastsætte tilpasningerne af overenskomsten som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union,

OG AT INDGÅ DENNE PROTOKOL:

ARTIKEL 1

Teksten til aftalen, bilagene og protokollerne, som udgør en integrerende del heraf, slutakten og de hertil vedføjede erklæringer udfærdiges på estisk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, slovakisk, slovensk, tjekkisk og ungarsk, og disse tekster skal have samme gyldighed som originalteksterne. Det Blandede Udvalg godkender den estiske, den lettiske, den litauiske, den maltesiske, den polske, den slovakiske, den slovenske, den tjekkiske og den ungarske tekst.

ARTIKEL 2

De særlige bestemmelser, der gælder for indførsel i Fællesskabet af visse former for fisk og fiskerivarer med oprindelse i Norge, er fastsat i denne protokol og bilaget hertil.

De årlige toldfrie kontingenter, der er fastsat i bilaget til denne protokol vil blive gennemført for perioden 1. maj 2004 til 30. april 2009. Kontingenternes størrelse vil blive taget op til fornyet overvejelse ved udgangen af den periode for at tage hensyn til alle relevante interesser.

Tillægskontingentet for frosne, pillede rejer (KN-kode 1605 20 10) vil blive åbnet, når der er fundet en løsning på spørgsmålet om at give fisk og fiskerivarer, der landes i Norge af fartøjer fra Fællesskabet, mulighed for transit gennem Norge til Fællesskabet.

ARTIKEL 3

Der vil blive oprettet en TARIC-underposition under KN-kode 0304 90 22 for frosne sildelapper, som vil være omfattet af samme toldforanstaltning som den, der er fastsat for produkter under KN-kode 0304 20 75 for at give frosne sildelapper samme præferencebehandling som frosne fileter fra den 1. maj 2004.

ARTIKEL 4

Denne protokol ratificeres eller godkendes af de kontraherende parter i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

Den træder i kraft samme dag som traktaten om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union af 16. april 2003, forudsat at ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne for følgende tilknyttede aftaler og protokoller også er blevet deponeret:

- a) aftale om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
- b) aftale mellem Kongeriget Norge og Det Europæiske Fællesskab om en norsk finansieringsmekanisme for perioden 2004-2009

- c) tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Island som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union og
- d) aftale i form af brevveksling mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Norge om visse landbrugsvarer.

ARTIKEL 5

Denne protokol er udfærdiget i to eksemplarer dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet teksterne på alle disse sprog har samme gyldighed.

Udfærdiget i Bruxelles,

For Det Europæiske Fællesskab

For Kongeriget Norge

**SÆRLIGE BESTEMMELSER NÆVNT I ARTIKEL 2
I TILLÆGS PROTOKOLLEN**

Fællesskabet åbner følgende årlige toldfrie kontingenter for varer med oprindelse i Norge:

KN-kode	Varebeskrivelse	Årlig kontingentmængde
ex0303 50 00	Sild af arten <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , frosne, undtagen lever, rogn og mælke heraf, til industriel fremstilling. ¹⁾	44 000 ton
ex0303 74 30	Makrel af arten <i>Scomber scombrus</i> og <i>Scomber japonicus</i> , frosne, undtagen lever, rogn og mælke heraf, til industriel fremstilling. ²⁾	30 500 ton ³⁾
0304 20 75 ex0304 90 22 (der indføres en underafdeling for frosne sildelapper, som vil få samme præferencebehandling som den, der er forudset for produkter under 0304 20 76	Frosne sildefileter Frosne sildelapper til industriel fremstilling ⁴⁾	67 000 ton
1605 20 10	Rejer, frosne og pillede ⁵⁾	2 500 ton

1) Toldkontingentfordelen vil ikke blive indrømmet for varer, angives til overgang til fri omsætning i perioden 15. februar - 15. juni.

2) Toldkontingentfordelen vil ikke blive indrømmet for varer, angives til overgang til fri omsætning i perioden 15. februar - 15. juni.

3) Forudsat at denne ordning træder i kraft den 1. maj 2004, vil der blive forvaltet et makrelkontingent for 2004 på 24 800 ton i en enkelt periode, nemlig fra den 15. juni til den 31. december 2004.

Fra 2005 indtil april 2009 stilles dette toldkontingent til rådighed i underperioder i overensstemmelse med følgende opdeling:

1. januar - 14. februar: 7 500 ton

15. juni - 30. september: 7 500 ton og

1. oktober - 31. december: 15 500 ton.

Fra 2005 og frem vil træk på de første to underkontingenter for kalenderåret blive indstillet den 15. oktober hvert år. Den følgende arbejdsdag vil den uudnyttede del af hver af disse kontingenter blive fastlagt og stillet til rådighed inden for rammerne af årets sidste underkontingent. Fra den dato og frem stilles eventuelle træk fra hvilke som helst af dette kalenderårs underkontingenter, som efterfølgende sendes tilbage, fordi de er uudnyttede, til rådighed inden for rammerne af årets sidste underkontingent. Kontingentet fra 1. januar 2009 til 14. februar 2009 vil være 5 700 ton.

Om nødvendigt kan dette kontingentforvaltningsarrangement tages op til fornyet behandling efter fælles overenskomst.

4) Toldkontingentfordelen vil ikke blive indrømmet for varer, angives til overgang til fri omsætning i perioden 15. februar - 15. juni.

5) Tillægskontingentet for frosne, pillede rejer (KN-kode 1605 20 10) vil blive åbnet, når der er fundet en løsning på spørgsmålet om at give fisk og fiskerivarer, der landes i Norge af fartøjer fra Fællesskabet, mulighed for transit gennem Norge til Fællesskabet.

**TILLÆGSPROTOKOL
TIL OVERENSKOMSTEN MELLEM
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE
FÆLLESSKAB OG
REPUBLIKKEN ISLAND SOM FØLGE AF
DEN TJEKKISKE REPUBLIKS,
REPUBLIKKEN ESTLANDS,
REPUBLIKKEN CYPERNES,
REPUBLIKKEN LETLANDS,
REPUBLIKKEN LITAUENS,
REPUBLIKKEN UNGARNES,
REPUBLIKKEN MALTAS,
REPUBLIKKEN POLENS,
REPUBLIKKEN SLOVENIENS
OG DEN SLOVAKISKE REPUBLIKS
TILTRÆDELSE AF DEN EUROPÆISKE
UNION**

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB

og

REPUBLIKKEN ISLAND

HAR

UNDER HENVISNING TIL overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Island undertegnet i Bruxelles den 22. juli 1972, i det følgende benævnt »overenskomsten«, og de eksisterende arrangementer om handel med fisk og fiskerivarer mellem Island og Fællesskabet,

UNDER HENVISNING TIL Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union,

UNDER HENVISNING TIL aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (i det følgende benævnt »EØS-udvidelsesaftalen«),

UNDER HENVISNING TIL den eksisterende handelsordning for handel med fisk og fiskerivarer mellem Island og de tiltrædende lande,

VEDTAGET ved fælles aftale at fastsætte tilpasningerne af overenskomsten som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union,

OG AT INDGÅ DENNE PROTOKOL:

ARTIKEL 1

Teksten til aftalen, bilagene og protokollerne, som udgør en integrerende del heraf, slutakten og de hertil vedføjede erklæringer udfærdiges på estisk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, slovakisk, slovensk, tjekkisk og ungarsk, og disse tekster skal have samme gyldighed som originalteksterne. Det Blandede Udvalg godkender den estiske, den lettiske, den litauiske, den maltesiske, den polske, den slovakiske, den slovenske, den tjekkiske og den ungarske tekst.

ARTIKEL 2

De særlige bestemmelser, der gælder for indførsel i Fællesskabet af visse former for fisk og fiskerivarer med oprindelse i Island, er fastsat i denne protokol og bilaget hertil.

De årlige toldfrie kontingenter, der er fastsat i bilaget til denne protokol vil blive gennemført for perioden 1. maj 2004 til 30. april 2009. Kontingenternes størrelse vil blive taget op til fornyet overvejelse ved udgangen af den periode for at tage hensyn til alle relevante interesser.

ARTIKEL 3

Der vil blive oprettet en TARIC-underposition under KN-kode 0304 90 22 for frosne sildelapper, som vil være omfattet af samme toldforanstaltning som den, der er fastsat for produkter under KN-kode 0304 20 75 for at give frosne sildelapper samme præferencebehandling som frosne fileter fra den 1. maj 2004.

ARTIKEL 4

Denne protokol ratificeres eller godkendes af de kontraherende parter i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

Den træder i kraft samme dag som traktaten om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Est-

lands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union af 16. april 2003, forudsat at ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne for følgende tilknyttede aftaler og protokoller også er blevet deponeret:

- a) aftale om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
- b) aftale mellem Kongeriget Norge og Det Europæiske Fællesskab om en norsk finansieringsmekanisme for perioden 2004-2009
- c) tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands,

Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union og

- d) aftalen i form af brevveksling mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Norge om visse landbrugsvarer.

ARTIKEL 5

Denne protokol er udfærdiget i to eksemplarer på dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, islandsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet teksterne på alle disse sprog har samme gyldighed.

Udfærdiget i Bruxelles, den

For Det Europæiske Fællesskab

For Republikken Island

Bilag

**SÆRLIGE BESTEMMELSER NÆVNT I ARTIKEL 2
I TILLÆGS PROTOKOLLEN**

Fællesskabet åbner følgende årlige toldfrie kontingent for varer med oprindelse i Island:

KN-kode	Varebeskrivelse	Årlig kontingentmængde
Ex 0303 50 00	Sild af arten <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , frosne, undtagen lever, rogn og mælke heraf, til industriel fremstilling. ¹⁾	950 tons

1) Toldkontingentfordelen vil ikke blive indrømmet for varer, der angives til overgang til fri omsætning i perioden 15. februar - 15. juni.

**AFTALE
I FORM AF BREVVÆKSLING
MELLEM DET EUROPÆISKE
FÆLLESSKAB
OG KONGERIGET NORGE
OM VISSE LANDBRUGSVARER**

A. Brev fra Kongeriget Norge
Bruxelles,

Hr.

Jeg henviser til aftalerne i form af brevvekslinger af 16. april 1973, 14. juli 1986, 2. maj 1992, 20. december 1995 og 20. juni 2003, til de bilaterale indrømmelser fra Fællesskabets og Norges side på grundlag af artikel 19 i EØS-aftalen og til de forhandlinger, der har fundet sted mellem de

to parter med henblik på at tilpasse nævnte brevvekslinger og etablere handelsarrangementer for visse landbrugsvarer, jf. artikel 15 i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union.

Jeg bekræfter herved, at resultaterne af forhandlingerne var som følger:

1. Fra 1. maj 2004 vil Norge åbne følgende årlige toldfrie kontingenter for Fællesskabet:

Norsk kode	Varebeskrivelse	Årlig mængde (tons)
0811 10 09	Jordbær, frosne, uden tilsætning af sukker eller andet sødemiddel	1 400
0811 20 05	Hindbær, brombær, morbær, loganbær, solbær, hvide og røde ribs samt stikkelsbær, frosne, uden tilsætning af sukker eller andet sødemiddel	950
0811 20 06		
0811 20 08		
1209 25 00	Frø af rajgræs	100
2009 79 00 2009 71 00	Æblejuice	1 300
2309 10 12	Kattemad, med indhold af kød eller kødaffald af landdyr, i detailsalgspakninger i lufttætte beholdere	1 000

2. Disse kontingenter føjes til de bilaterale indrømmelser, som Fællesskabet og Norge har givet på grundlag af artikel 19 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.
3. Efter forholdene fortsætter Norge med at forvalte disse toldkontingenter ved at anvende et licenssystem, der svarer til det, der i dag anvendes til forvaltning af toldkontingenter, der indrømmes tiltrædelseslandene.
4. Oprindelsesreglerne med henblik på gennemførelse af indrømmelserne i denne aftale er fastsat i bilag IV i brevvekslingen af 2. maj 1992. Stk. 2 i bilag IV skal henvise til listen i tillæg II til protokol 4 i EØS-aftalen, som skal anvendes i overensstemmelse med

tillæg I i samme protokol i stedet for listen i det tillæg, der er nævnt i stk. 2 i bilag IV i brevvekslingen af 2. maj 1992.

5. Kongeriget Norge og Fællesskabet er enige om, at der ikke vil blive stillet krav i henhold til GATT, artikel XXIV.6, og bekræfter, at der ikke vil blive stillet yderligere krav hvad angår landbrugsprodukter i forbindelse med denne udvidelse af Fællesskabet.
6. Denne aftale ratificeres eller godkendes af de kontraherende parter i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

7. Den træder i kraft samme dag som traktaten om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union af 16. april 2003, forudsat at ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne for følgende tilknyttede aftaler og protokoller også er blevet deponeret:

a) Aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks indtræden i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

b) Aftale mellem Kongeriget Norge og Det Europæiske Fællesskab om en norsk finansieringsmekanisme for perioden 2004-2009

c) Tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Island som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union, og

d) Tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union.

8. Hvis aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cy-

perns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ikke træder i kraft den 1. maj 2004 eller kun træder i kraft for nogle af signatarerne, træffer de kontraherende stater straks afgørelse om, hvilke ændringer der skal foretages i aftalen. I fornødent omfang vil der blive åbnet toldkontingenter i 2004 på pro rata-basis.

Jeg vil være Dem taknemmelig, hvis De vil bekræfte, at De er enig i indholdet af dette brev.

Modtag, hr., forsikringen om min mest udmærkede højagtelse.

For Kongeriget Norges regering

B. Brev fra Den Europæiske Union

Bruxelles,

Hr.

Jeg har den ære hermed at anerkende modtagelsen af Deres brev af dags dato med følgende ordlyd:

»Jeg henviser til aftalerne i form af brevvekslinger af 16. april 1973, 14. juli 1986, 2. maj 1992, 20. december 1995 og 20. juni 2003, til de bilaterale indrømmelser fra Fællesskabets og Norges side på grundlag af artikel 19 i EØS-aftalen og til de forhandlinger, der har fundet sted mellem de to parter med henblik på at tilpasse nævnte brevvekslinger og etablere handelsarrangementer for visse landbrugsvarer, jf. artikel 15 i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union.

Jeg bekræfter herved, at resultaterne af forhandlingerne var som følger:

1. Fra 1. maj 2004 vil Norge åbne følgende årlige toldfrie kontingenter for Fællesskabet:

Norsk kode	Varebeskrivelse	Årlig mængde (tons)
0811 10 09	Jordbær, frosne, uden tilsætning af sukker eller andet sødemiddel	1 400
0811 20 05	Hindbær, brombær, morbær, loganbær, solbær, hvide og røde ribs samt stikkelsbær, frosne, uden tilsætning af sukker eller andet sødemiddel	950
0811 20 06		
0811 20 08		
1209 25 00	Frø af rajgræs	100
2009 79 00	Æblejuice	1 300
2009 71 00		
2309 10 12	Kattemat, med indhold af kød eller kødaffald af landdyr, i detailsalgspakninger i lufttætte beholdere	1 000

2. Disse kontingenter føjes til de bilaterale indrømmelser, som Fællesskabet og Norge har givet på grundlag af artikel 19 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.
3. Efter forholdene fortsætter Norge med at forvalte disse toldkontingenter ved at anvende et licenssystem, der svarer til det, der i dag anvendes til forvaltning af toldkontingenter, der indrømmes tiltrædelseslandene.
4. Oprindelsesreglerne med henblik på gennemførelse af indrømmelserne i denne aftale er fastsat i bilag IV i brevvekslingen af 2. maj 1992. Stk. 2 i bilag IV skal henvise til listen i tillæg II til protokol 4 i EØS-aftalen, som skal anvendes i overensstemmelse med tillæg I i samme protokol i stedet for listen i det tillæg, der er nævnt i stk. 2 i bilag IV i brevvekslingen af 2. maj 1992.
5. Kongeriget Norge og Fællesskabet er enige om, at der ikke vil blive stillet krav i henhold til GATT, artikel XXIV.6, og bekræfter, at der ikke vil blive stillet yderligere krav hvad angår landbrugsprodukter i forbindelse med denne udvidelse af Fællesskabet.
6. Denne aftale ratificeres eller godkendes af de kontraherende parter i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.
7. Den træder i kraft samme dag som traktaten om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union af 16. april 2003, forudsat at ratificerings- eller godkendelsesinstrumenterne for følgende tilknyttede aftaler og protokoller også er blevet deponeret:
 - a) Aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks indtræden i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
 - b) Aftale mellem Kongeriget Norge og Det Europæiske Fællesskab om en norsk finansieringsmekanisme for perioden 2004-2009
 - c) Tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Island som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske

- Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union, og
- d) Tillægsprotokollen til overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Norge som følge af Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union.
8. Hvis aftalen om Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republik-

ken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ikke træder i kraft den 1. maj 2004 eller kun træder i kraft for nogle af signatarerne, træffer de kontraherende stater straks afgørelse om, hvilke ændringer der skal foretages i aftalen. I fornødent omfang vil der blive åbnet toldkontingenter i 2004 på pro rata-basis.«

Jeg har den ære hermed at bekræfte, at jeg er enig i indholdet af Deres brev.

Modtag, hr., forsikringen om min mest udmærkede højagtelse.

På vegne af
Rådet for Den Europæiske Union

Til lovforslag nr. L 152. Skriftlig fremsættelse (29. januar 2004)

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

(Lovforslag nr. L 152).

Det fremsatte lovforslag vil gøre det muligt for Danmark at ratificere aftalekomplekset vedrørende Tjekkiets, Estlands, Cyprens, Letlands, Litauens, Ungarns, Maltas, Polens, Sloveniens og Slovakiets deltagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).

Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde udstrækker det indre marked til også at omfatte EFTA/EØS-landene Island, Liechtenstein og Norge. Udvidelsen af EU betyder, at de nye medlemslande også må blive kontraherende parter til EØS-aftalen. EØS-udvidelsesaftalen gør det muligt for de nye EU-medlemslande at deltage i EØS-samarbejdet. Endvidere bevirker EØS-udvidelsesaftalen, at der indføres de ændringer i EØS-aftalen, som er nødvendige for, at det udvidede EØS vil kunne fungere.

Nogle af de bestemmelser, der er opnået enighed om i EØS-udvidelsesforhandlingerne, falder uden for selve EØS-aftalens virkeområde og implementeres derfor gennem forskellige bilaterale aftaler. Alle resultaterne af forhandlingerne indgår imidlertid i en samlet pakke. Dette gør sig gældende, hvad enten der er tale om ændringer i selve EØS-aftalen, eller om bilaterale arrangementer, som er indeholdt i fire bilaterale aftaler. Hvert element i det samlede aftalekompleks indeholder en klausul om, at dets ikrafttræden er betinget af, at alle de andre elementer træder i kraft samtidigt.

Størstedelen af ændringerne i EØS-aftalen stammer fra EU's tiltrædelsesakt. De arrange-

menter, som der blev opnået enighed om i EU-udvidelsesforhandlingerne vedrørende de nye medlemslandes anvendelse af Fællesskabets acquis ved deres tiltræden af EU – så som tekniske tilpasninger og overgangsordninger – er i kraft af EØS-udvidelsesaftalen overført fra tiltrædelsesakten og inkorporeret i EØS-aftalen, dens bilag og protokoller.

Der er i EØS-udvidelsesaftalens bilag A anført de steder i EØS-aftalens bilag og protokoller, som ændres i medfør af EU's tiltrædelsesakt.

Der er i EØS-udvidelsesaftalens bilag B anført de overgangsordninger, som overtages fra EU's tiltrædelsesakt, og som inkorporeres i EØS-aftalen.

Foruden det overvejende tekniske arbejde med at nå til enighed om ovennævnte tilpasninger, så har et begrænset antal spørgsmål været genstand for egentlige forhandlinger. Det drejer sig om forhandlinger vedrørende EFTA/EØS-landenes finansielle bidrag til social og økonomisk udjævning, fiskeprodukter, landbrugsprodukter samt begrænsninger i personers fri bevægelighed i relation til Liechtenstein.

Resultatet af forhandlingerne blev, at EFTA/EØS-landene, særligt Norge, vil bidrage med 1,167 milliarder EUR over en femårig periode til mindskelse af de økonomiske og sociale uligheder i det udvidede EØS. Der er dels tale om en multilateral finansiel mekanisme, hvor alle EFTA/EØS-landene bidrager i fællesskab, dels tale om en bilateral norsk finansiel mekanisme.

De fleste af tiltrædelseslandene har frihandelsaftaler med Norge og Island. Disse aftaler, som inkluderer handel med fiskeprodukter, vil ophøre, når de nye medlemsstater tiltræder EU. I lyset heraf nåede man i forhandlingerne til enighed om at åbne for yderligere toldfrie kvoter for import af de vigtigste islandske og norske fiskeprodukter, beregnet på basis af den traditionelle

F. t. l. vedr. Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

handel mellem disse to lande og de berørte nye medlemsstater.

Set fra en dansk synsvinkel var det tilfredsstillende, at en norsk kvote af frosne pillede rejer blev gjort betinget af, at der senest den 1. maj 2004 opnås enighed om en ordning angående tiladelse af transit gennem Norge af fiskeprodukter, som landes i Norge af fiskeskibe hjemmehørende i EU's medlemsstater. Danmark har længe arbejdet for en løsning af dette spørgsmål.

Norge har indvilliget i at åbne toldfrie kvoter for visse landbrugsprodukter. Kvoterne er beregnet på grundlag af traditionelle handelsstrømme mellem Norge og de berørte tiltrædelseslande.

Det sidste element af forhandlingsresultatet omhandler forlængelse af Liechtensteins særordning vedrørende personers fri bevægelighed. Med udgangspunkt i Liechtensteins størrelse og

øvrige geografiske situation vil den nuværende særordning om arbejdskraftens frie bevægelighed blive gennemgået hvert femte år, første gang før maj 2009.

I lovforslaget tages der højde for eventuelle senere udvidelser af EØS-samarbejdet (som konsekvens af udvidelser af EU), og Folketinget meddeler sit forhåndssamtykke til indgåelse af sådanne aftaler.

Regeringen tillægger det stor betydning, at Danmark ratificerer EØS-udvidesesaftalen, således at EU-udvidelsen og EØS-udvidelsen kan træde i kraft samtidigt den 1. maj 2004.

Det er på ovenstående baggrund, at regeringen fremsætter lovforslaget om Danmarks tiltrædelse af EØS-udvidesesaftalen og anbefaler det til vedtagelse.